

VAJNORSKÉ *novinky*

Dvojmesačník občanov
mestskej časti
Bratislava-Vajnory

11 - 12 / 2024
ročník XXXIII
—
nepredajné

VESELÉ VIANOCE

a Šťastný Nový rok

2025

V čísle sa dočítate

Str. 3	Príhovor starostu; Získali sme ďalších viac ako 300 tisíc eur na našu školu	Str. 22.– 23	Deň otvorených pivníc 2024 na Malokarpatskej vínnej ceste
Str. 4	Dáme iba to, čo máme – príhovor vajnorského farára Jozefa Kováčika	Str. 24	Vystrihovačky vajnorského kroja predstavíme aj verejnosti; V našej knižnici sme opäť zažili výnimočné chvíle
Str. 5	Vajnory bilancovali počas volebného obdobia na stretnutí so starostom	Str. 25	Vajnory sa prezentovali na Dňoch autentického folklóru Telemost s priateľmi z Alviana
Str. 6. – 7	Čo sme urobili – fotoreportáž	Str. 26. – 27	Vstúpme do Domu chleba – do Betlehemu - O histórii, vzniku a uctievaní betlehemov n a Slovensku
Str. 8. – 9	Na čom pracujeme– fotoreportáž	Str. 28. – 29	Čo hovorí kronika Prešporská obec Vajnory (25)
Str. 10	Národná dialničná spoločnosť sprístupnila ďalšiu časť D1/ D4; Vo Vajnoroch pribudli desiatky nových dubov.	Str. 29	Kultúra vo Vajnoroch – aké podujatia by ste uvítali? – anketa
Str. 11	Čo na to starosta?	Str. 30	Včelársky rok sa nikdy nekončí – rozprávanie o včelároch a včielkach (3)
Str. 12	Vo Vajnoroch sme rozsvietili až dva vianočné stromčeky	Str. 31	Seniory v pohybe na potulkách vo Vajnoroch Už aj ja sa učím prvú pomoc
Str. 13	V najväčšom slovenskom re-use centre KOLO bude aj oddelenie detského oblečenia. ; Nový chodník zo zámkovej dlažby na ulici Pri pastierni	Str. 32.-33	Ohlášky folklóru a divadla vo Vajnoroch. Vajnorský širáček 2024
Str. 14.-15	Súťaž o najkrajšiu fotografiu u Vajnor 2024 – prezentácia záberov zo súťaže	Str. 34.-35	Pes nie je vhodný vianočný darček
Str. 16	Miesto hier, učenia sa, pohybu a zábavy, to je naša materská škola.	Str. 35	Brúderka v športových súťažiach; Mikulášsky výlet do Brna
Str. 17	Mikulášske prekvapenie v škôlke Adventný zážitkový výlet v poľskom Zakopanom	Str. 36	Športová tradícia so sviatočnou atmosférou
Str. 18.– 21	Málo sa pýtame detí na ich názor – rozhovor s Veronikou Kořínkovou	Str. 38. – 39	Vajnorskí futbaloví vedúci
		Str. 40. – 41	Život FK Vajnory
		Str. 42	Vajnorské deti ustáli súboje s najlepšími mužstvami Slovenska

Dôležité kontakty

- › Hlásenie porúch BVS: 0800 121 333
- › Hlásenie porúch ZSE: 0800 111 567
- › Hlásenie porúch VO: 02/63 81 01 51
- › Hasičská služba: 150, 112, Záchraná služba: 155, 112
- › Mestská polícia: 159,
- › Havarijná služba: 0123
- › OLO: 02/50 11 01 11

MIESTNY ÚRAD MČ BRATISLAVA-VAJNORY

- › Mestská časť Bratislava-Vajnory, Roľnícka 109, 831 07 Bratislava
- › Tel. číslo do digitálnej ústredne: 0850 24 25 24
- › e-mail: vajnory@vajnory.sk

ZBAVTE SA STARÝCH SPOTREBIČOV EKOLOGICKY A ZDARMA!

Vašu starú práčku, chladničku, mikrovlnku alebo iný spotrebič zo skupiny bielej techniky vám zadarmo vyzdvihneme priamo z vašej adresy a odvezieme na ekologickú recykláciu. **Navštívte www.zberelektroodpadu.sk a objednajte si bezplatný odvoz starého spotrebiča priamo z vašej adresy.**

Cenník inzercie

<p>1 strana 21 × 29,7 cm + 3 mm spadávka</p> <p>440,00 € bez DPH 528,00 € s DPH</p>	<p>1/2 strany 18,5 × 12,5 cm</p> <p>260,00 € bez DPH 312,00 € s DPH</p>	<p>1/4 strany 9,25 × 12,5 cm</p> <p>140,00 € bez DPH 168,00 € s DPH</p>
<p>1/8 strany 9,25 × 6,25 cm</p> <p>90,00 € bez DPH 108,00 € s DPH</p>	<p>1/16 strany 4,62 × 6,25 cm</p> <p>60,00 € bez DPH 72,00 € s DPH</p>	<p>Plošný inzerát atyp. rozmerov (1 cm²) 1,40 € bez DPH 1,68 € s DPH</p> <p>Riadková inzercia (predám, kúpim, služby, ...) cena za 1 slovo (tel. číslo = 1 slovo) 0,75 € bez DPH 0,90 € s DPH</p>

Politická inzercia: 1,5 násobok ceny bežnej inzercie vo Vajnorských novinkách.
Zľavy: Pri opakovanom uverejnení inzerátov 3 až 4 krát za sebou: zľava 10 %; 5 a viackrát za sebou = zľava 20 %

VAJNORSKÉ novinky

e-mail: redakcia@vajnory.sk
web: www.vajnory.sk
www.vajnorskenovinky.sk

Dvojmesačník obyvateľov mestskej časti Bratislava-Vajnory. Vydavateľ: Mestská časť Bratislava-Vajnory, Roľnícka 109, 831 07 Bratislava IČO: 00304565 ISSN 1339-0201. Registračné číslo: EV 3049/09. Redakcia: MÚ Vajnory, Roľnícka 109, 831 07 Bratislava. Náklad: 2 200 výtlačkov. Nepredajné. Uzavierka 6. 12. 2024, Vydané 20. 12. 2024, číslo 11–12/2024, ročník XXXIII. Dátum uzavierky nasledujúceho čísla 21. 2. 2025 Číslo zostavil: PhDr. Stanislav Bachleda. Redakčná rada: predsedníčka Ing. Soňa Molnárová, členovia: Ľubica Mešková, Juraj Zeman, Martin Maňko, Helena Paulenová Jazyková úprava: Mgr. Jela Lukyová Tlač: KASICO, a.s., Hagarova 9, 831 51 Bratislava Inzeráty: redakcia@vajnory.sk. Vydavateľ nezodpovedá za obsah inzerátov. Redakcia nevracia nevyžiadané rukopisy a fotografie. Za obsah jednotlivých príspevkov zodpovedajú vplnom rozsahu autori. Názory autorov a redakcie nemusia byť totožné.

Milí Vajnoráci!

rok sa opäť chýli ku koncu, čo je ideálna príležitosť na zamyslenie sa nad tým, čo sme dosiahli a čo nás čaká v budúcnosti. Máme za sebou zároveň aj polovicu volebného obdobia, ktorú som využil na stretnutie s Vami, občanmi Vajnor. Prezentáciu, s ktorou som vystúpil, rovnako aj plány na najbližšie obdobie si môžete prečítať v tomto čísle Vajnorských noviniek. No a v odpovediach v rubrike čo na to starosta som sa snažil odpovedať aj na niektoré podnety, ktoré na diskusii zazneli.

Čo sa týka končiacего sa roka, napriek zložitej ekonomickej situácii, poznačenej infláciou a nesystematickými opatreniami zo strany vlády, sa nám podarilo dosiahnuť mnohé významné úspechy. Rok 2024 môžeme pokojne označiť za jeden z najúspešnejších pre našu mestskú časť. Otvorili sme prístavbu základnej školy, vrátane vonkajšieho areálu a multifunkčného ihriska, skolaudovali zariadenie pre seniorov. Zároveň sme získali ďalšie státisíce eur z externých zdrojov, ktoré nám umožnia realizovať väčšie projekty aj v budúcnosti. Patrí sem napríklad realizácia vodozádržných opatrení na šiestich lokalitách, financovaná sumou vyše 600-tisíc eur, alebo modernizácia priestorov základnej školy ako jedáleň, knižnica a odborné učebne za vyše 300-tisíc eur. Tento rok nám aj extrémami počasia počas leta pripomenul dôležitosť ochrany klímy a zelene. Vo Vajnoroch pribúda nová zeleň – za posledné dva roky sme vysadili 125 stromov a takmer tisíc kvetov. Okrem toho sa snažíme o zveladenie verejných plôch, parkových zón a detských ihrísk.

Som hrdý, že sa Vajnory stávajú centrom kultúrnych podujatí. Tento rok sme hostili najväčšie hudobné podujatie v histórii Slovenska – koncert kapely AC/DC a rovnako festival Lovestream, čo predstavuje obrovskú príležitosť pre našu mestskú časť, našich ľudí a najmä podnikateľské subjekty. V letnej sezóne navštívila Vajnory tisíce ľudí, ktorí hľadajú služby ako ubytovanie a stravovanie. Už viackrát som uviedol, že toto predstavuje skvelú príležitosť aj pre našich podnikateľov, aby z tejto udalosti priamo profitovali. Napríklad, ceny ubytovania v celej Bratislave počas týchto koncertov výrazne narástli, čo môžu využiť aj naši miestni poskytovatelia ubytovania. Aktuálne Vajnory neponúkajú dostatočný výber gastronomických služieb, čo je veľká príležitosť na rozšírenie ponuky aj zvýšenie kvality. Verím, že investície do tejto oblasti by uvítali nie len naši obyvatelia, ale zároveň by ich využili aj návštevníci.

Zároveň považujeme za našu povinnosť, venovať sa uchovávaniu našich jedinečných a originálnych tradícií – od Veľkej noci, cez stavanie mája, otvorenia kultúrneho leta, vín v parku až po podujatie Širáček. Mimoriadne ma ale teší, že tento rok prezentácia našich ľudových tradícií vyvrcholila na večeri autentického folklóru v Petržalke, kde sa naše spolky spojili, ukázali, že vedia ťahať za jeden povraz a pripravili nezabudnuteľné predstavenie pred vypredaným auditóriom Domu kultúry Zrkadlový háj.

Áno, Vajnory sú miestom, kde medziludské vzťahy a súdržnosť komunity zohrávajú klú-

čovú úlohu. Sme radi, keď tu môžeme privítať nových susedov, ktorí oceňujú atmosféru a prostredie našej mestskej časti. A spolu s kolegami a tímom poslancov sa snažíme o to, aby sme si benefity dediny v meste uchovali naďalej aj pre ďalšie generácie.

S blížiacimi sa sviatkami pokoja Vám želám, aby ste ich prežili v zdraví a radosť. Vianoce sú obdobím, kedy máme príležitosť sa na chvíľu zastaviť a naplniť naše dni pokojom, radosťou spoločne s našimi najbližšími. Sú to sviatky, ktoré nám pripomínajú, že najväčším darom je čas, ktorý venujeme rodine, priateľom a rovnako sami sebe.

Nechajme preto starosti bokom a využime tento vzácny čas na upevnenie vzťahov, zamyslenie sa nad skutočnými hodnotami. Prajem vám všetkým krásne a požehnané Vianoce plné lásky, pokoja a nádeje. Rovnako Vám prajem úspešný nový rok plný zdravia.

Michal Vlček,
starosta

Získali sme ďalších viac ako 300 tisíc eur na našu školu

Text: Miestny úrad Bratislava-Vajnory

Snímka: Michal Vlček

Vzdelanie je kľúčom k budúcnosti našich detí, a preto mu venujeme aj my vo Vajnoroch mimoriadnu pozornosť, napríklad aj v oblasti investícií. V poslednom období sme investovali už vyše 3 milióny eur do rekonštrukcie Základnej školy Kataríny Brúderovej a jej vonkajšieho areálu, ktorý sme nedávno aj oficiálne dokončený odovzdali škole do užívania.

A pre Vajnory máme ďalšiu dobrú správu. Začiatkom novembra na zasadnutí Rady partnerstva pre Integrovaný územný rozvoj Bratislavského kraja bolo našej mestskej časti schválených 305 000 eur na ďalšiu modernizáciu školy prostredníctvom doplnkovej infraštruktúry.

Tieto finančné prostriedky budú použité na kompletnú modernizáciu pôvodnej telocvične, vybavíme pre žiakov dve odborné učebne, zmodernizujeme kuchyňu a skvalitníme školskú knižnicu. Úspešné využívanie externých finančných zdrojov je pre mestskú časť dôležité aj z dôvodu našej snahy neustále zlepšovať kvalitu vzdelávania vo Vajnoroch, ktoré je tou najlepšou investíciou do budúcnosti našich detí.

Sviatočný príhovor otca Jozefa Kováčika, farára vo Vajnoroch

Dáme iba to, čo máme

Text a snímky: Jozef Kováčik

Ak by nás niekto prosil o zapožičanie, povedzme, vyššej sumy, ktorú potrebuje na kúpu nového domu a my by sme tolko peňazí nemali, ťažko by sme ich mohli dotýčnemu požičať. To isté platí o zapožičaní auta, ktoré by sme nevlastnili. Dáme len to, čo máme. Čo nemáme, ťažko dáme. Znie to úplne logicky.

No to isté platí o rozdávaní empatie, radosti, pokoja. Ak ich sami nemáme vo svojom vnútri, ako ich chceme darovať?

„Pokoj ľuďom dobre vôle!“ to je jeden z citátov zo Svätého Písma, ktorý zvykne charakterizovať Vianoce. Zvykneme ich nazývať sviatkami pokoja a radosti. Ale budú takými

len vtedy, ak my sami budeme schopní pokoj, radosť a lásku rozdávať. A preto ich potrebujeme sami vlastniť.

Boh veľmi dobre vedel, že len ľudskými silami to možné nie je. Preto poslal svojho Syna. Ľudská túžba po nadobudnutí lásky, rados-

ti a pokoja je totiž v srdci každého normálneho človeka. Zámerne tvrdím normálneho. Lebo ak niekto podnecuje nepokoj, nezgodu, nebudaj vojnu alebo zadáva k nej príčinu, nie je normálny. Normu pre človeka totiž nestanovujeme my, ale je daná v našej ľudskej podstate. Prirodzenosti, ak chcete. A tá je, žiaľ, ranená hriechom. Či si to pripúšťame, alebo nie. Len ľudskými silami túto skutočnosť zmeniť nevieme. Preto potrebuje Spasiteľa. Ten sa pre nás narodil v konkrétnom čase a na konkrétnom mieste. Ponechal nám slobodu ho prijať alebo odmietnuť. Ak ho prijme a snažíme sa podľa toho žiť, dostávame sa do normálu, teda napĺňame Boží zámer s človekom. Nie sme otrokmi, ale synmi a dcérami.

Práve preto majú Vianoce pre kresťanov nielen sentimentálny a kultúrny význam, či komerčne zaujímavý rozmer. Sú okamihom, kedy si pripomíname a sprítomňujeme Božiu lásku voči nám. Dáva ten, kto má. A pozýva aj mňa, aby som túto lásku a pokoj prijal. Iba tak sa môžem stať tým, kto ich bude môcť ďalej rozdávať. Nestojí to za zamyslenie?

Vajnory bilancovali počas volebného obdobia na stretnutí so starostom

Text: redakcia
Snímky: archív

V stredu 27. novembra 2024 sa v Dome kultúry Vajnory uskutočnilo stretnutie občanov mestskej časti Bratislava-Vajnory so starostom Michalom Vlčekom, ktoré bolo venované hodnoteniu polčasu volebného obdobia. Starosta bilancoval uplynulé obdobie, zhrnul rozpracované projekty a odpovedal na otázky obyvateľov.

Spolu s predchádzajúcim volebným obdobím sme do dnešného dňa pre našu mestskú časť získali viac ako 4,5 milióna eur. Tieto financie boli použité na viaceré projekty, napríklad aj na rekonštrukciu Základnej školy Kataríny Brúderovej a jej športovísk, ktoré budú dostupné aj verejnosti. Rovnako sa časť z nich využila aj na výstavbu nového zariadenia pre seniorov.

Starosta vyzdvihol ekologické projekty a výsadbu zelene, na ktorých sa podieľa krajinný architekt Daniel Lapšanský. „Robíme všetko pre to, aby boli Vajnory stále zelenšie,“ povedal starosta. Zdôraznil aj realizáciu vodozádržných opatrení, na ktoré mestská časť získala 650-tisíc eur z fondov EÚ.

Michal Vlček sa dotkol aj problematiky dopravy, ktorá je pre Vajnory dôležitou témou. „Zachovanie kvalitnej dopravnej služby a modernizácia zastávok MHD patria medzi

naše priority,“ priblížil Vlček. Za kľúčové považujeme využitie potenciálu železničnej stanice vo Vajnoroch. „Spoločne s ďalšími partnermi pracujeme na pláne vybudovať moderný terminál integrovanej osobnej prepravy, ktorý zahŕňa parkovisko, obratisko autobusov a bezbariérové podchody pod koľajnicami,“ povedal.

Nezabudlo sa ani na podporu kultúry a vzdelávania. „Univerzita tretieho veku, ktorú organizujeme v spolupráci s Ekonomickou univerzitou, je skvelým príkladom, ako sa venujeme vzdelávaniu seniorov,“ uviedol Vlček. Pravidelne sa tiež konajú kultúrne podujatia podporujúce komunitného ducha.

Starosta ocenil aktívny prístup obyvateľov Vajnor: „Naša dedina v meste je výnimočná vďaka Vám, obyvateľom, ktorí aktívne prispievate k jej rozvoju. Veľmi si vážim, že vo Vajnoroch máme občanov, ktorých aktívne zaujíma,

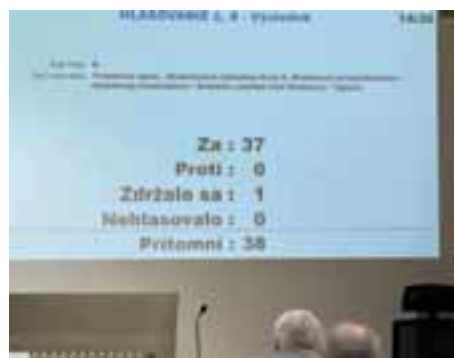
čo sa u nás deje, ako naša mestská časť vyzerá a rôznymi formami sa zapájajú do života u nás. Živým dôkazom toho sú aj mnohé spolky a občianske združenia. Okrem toho sú takéto diskusie pre mňa príležitosťou vypočuť si vaše názory, otázky a pripomienky. V tomto volebnom období sme už zorganizovali tri podobné stretnutia – jedno vlani a ďalšie na jar, kde s nami diskutoval aj primátor Bratislavy Matúš Vallo. Každá, aj tá kritická, no relevantná pripomienka je pre nás cenná. Teším sa na ďalšie spoločné diskusie,“ povedal Michal Vlček.

Celkový prehľad aktivít a plánov je zhrnutý aj v aktuálnom vydaní Vajnorských novín. Na podnety občanov, ktoré na debaťte zazneli budeme pravidelne odpovedať aj v rubrike Čo na to starosta.

Čo sme urobili

Skolaudovali sme prístavbu základnej školy vrátane športovísk, ktoré budú k dispozícii aj verejnosti

Pokračovalo efektívne získavanie prostriedkov z externých zdrojov – získali sme vyše 300 tisíc na ďalšiu modernizáciu školy

Dokončili sme stavbu Zariadenie pre seniorov vrátane úpravy príslušných priestorov

Zachovanie kvality dopravnej obsluhy Vajnor napriek škrtom v DPB a modernizácia zastávok MHD

Verejné priestory – vo Vajnoroch pribúda neustále nová zeleň. Pribudli aj informačné tabule na vstupe do Vajnor

Posilnili sme prítomnosť mestských policajtov vo Vajnoroch

Transparentnosť a informovanie občanov prostredníctvom rôznych infokanálov

Spustili sme participatívny rozpočet podľa nových pravidiel

Spoločne so zástupcami hlavného mesta riešime problémy obyvateľov Rybníchej ulice

Modernizácia verejného osvetlenia: 670 v centre, 40 na nadjazde a 80 na Rybníchej

Využívame príležitosti na prezentáciu našej kultúry a jedinečného ornamentu

Najväčšie hudobné podujatie v dejinách SR – koncert AC/DC, aj festival Lovestream, prispeli k prezentácii Vajnorielen na Slovensku

Rozvoj športu a šport. aktivít – hokejbal, mini-maratón po novej trase. Podpora šport. klubov

Rozvoj zahraničnej spolupráce s družobnými mestami

Pripravili sme Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mestskej časti do roku 2032

Na čom pracujeme

Riešenie dopravnej situácie – zlepšenie stavu ciest a chodníkov v mestskej časti, nové VZN o rozkopávkach

Príprava a budovanie cyklotrás – Rybničná a Zlaté piesky

Plánujeme naďalej rozvíjať spoluprácu s univerzitami – STU, Univerzita tretieho veku

Vybudovanie terminálu integrovanej osobnej prepravy (TIOP) na železničnej stanici

Transparentnosť a služby občanom – zlepšenie prostredia na úrade – klientske centrum, vstupná hala

Životné prostredie – nové vodozadržné opatrenia v šiestich lokalitách – získali sme 625 tisíc Eur zo zdrojov EÚ

Nadalej budeme podporovať a rozvíjať kultúrne akcie

Regulovaný územný rozvoj – Nemecká dolina a Nové Štuty

Bezpečnosť a poriadok – spolupráca s mestskou, štátnou políciou a DHZ Ivanka pri Dunaji, kamerové systémy

Príjazdna ulica – príprava bezpečnejšej ulice s novými chodníkmi a osvetlením

Ďalšia športová infraštruktúra pre mladých ľudí – Skatepark 2025

Programy pre seniorov – Zariadenie pre seniorov, kultúra, poznávanie, výlety, šport (petang)

Vajnorské jazerá – zvyšovanie bezpečnosti lokality

Bezpečná škola – mesto pre deti

Národná diaľničná spoločnosť sprístupnila ďalšiu časť D1/D4. Od Trnavy možno vojsť na obchvat Bratislavy, ktorý ide aj do Vajnor

Text a snímka: NDS

Národná diaľničná spoločnosť došla ďalší dôležitý medzník pri projekte D1/D4. Od začiatku decembra sa motoristi v smere od Trnavy môžu pohodlne napojiť na D4.

Národná diaľničná spoločnosť sprístupnila ďalšiu vetvu z D1 na D4. Od soboty (30.11.) tak môžu motoristi prejsť na obchvat Bratislavy v smere od Trnavy, čo významným spôsobom pomôže zvýšiť dopravný komfort v hlavnom meste. Počas posledného novembrového víkendú bolo v teréne niekoľko desiatok pracovníkov a asi desať ťažkých mechanizmov. Pre zaistenie bezpečnosti na vozovke bolo nevyhnutné rozmiestniť množstvo zvislých dopravných značiek a vyznačiť kilometre čiar jazdných pruhov.

K skoršiemu otvoreniu diaľnice pomohlo vysoké nasadenie pracovníkov, ako aj nečakane priaznivé klimatické podmienky – predovšetkým suchá a slnečná sobota. „Určite patrí obrovská vďaka zamestnancom NDS, pracovníkom zhotoviteľa, ako aj polícii SR. Jednoducho každému, kto sa tieto dva víkendy akýmkoľvek

spôsobom podieľal na extrémne náročnej koordinácii,” uviedol predseda predstavenstva a generálny riaditeľ NDS Filip Macháček.

Práce na stavbe budú kontinuálne pokračovať aj v najbližšom období. Motoristov sa však dotkne až ďalšia – budúročná etapa. Vtedy sa začne obnova mostných objektov a zvyšku diaľnice D1, vrátane zdvíhania nivelety. Pre zaistenie prác dôjde k presmerovaniu dopravy na kolektory, obchádzkové vetvy a na práve napojené vetvy z Jaroviec na Trnavu či z Trnavy na Raču a Stupavu.

Rekonštrukcia a rozšírenie D1, prepojenie križovatky D1/D4 predstavujú najvýznamnejšiu investíciu do cestnej infraštruktúry na západnom Slovensku. Vo finále vznikne na úseku plnohodnotný štvorpruh, ktorý západoslovenský región nevyhnutne potrebuje. Po dokončení tak stavba zvýši komfort pri cestovaní desiatkam tisícov vodičov. Významne však pomôže aj obyvateľom Bratislavy, nakoľko odbremení hlavné mesto od tranzitnej nákladnej dopravy.

Vo Vajnoroch pribudli desiatky nových dubov. Radosť z nich budú mať aj budúce generácie

Text a snímka: redakcia

Záleží nám na tom, aby vo Vajnoroch pribúdala zeleň, ktorá je práve v dnešnej dobe klimatických zmien dôležitá a nenahraditeľná. Preto sme v posledných týždňoch v našich uliciach vysadili až 37 nových dubov z pätnástich rôznych druhov. Prispejú tak k pestrosti zelene v našej mestskej časti a zároveň zachováme charakter našich domácich drevín.

Duby sú vzácne dlhoveké stromy a sú považované za skvosty medzi stromami. Pri tejto výsadbe sme sa rozhodli pre mladé výpestky – tie sa lepšie ujímajú a ich obstaranie je aj ekonomicky výhodnejšie.

Nesadíme ich len pre nás, ale myslíme hlavne na naše deti, vnukov a budúce generácie. Práve oni budú svedkami toho, ako tieto krásne duby dorastú do krásnych dospelých stromov.

Čo na to starosta?

› **Dopočuli sme sa o veľkej plánovanej výstavbe v Chorvátskom Grobe. Obávam sa, že to môže znamenať problém aj pre susedov, najmä čo sa týka dopravy. Má ísť vraj o ďalšie desiatky tisíc obyvateľov, čo môže negatívne ovplyvniť aj Vajnory, vie mestská časť podniknúť nejaké kroky, aby tomu zabránila?**

Máte pravdu, s touto situáciou nie sme spokojní ani my. V prvom rade to, čo sa tam chystá nemá už s charakterom vidieckej výstavby nič spoločné. My vo Vajnoroch naopak charakter vidieckej zástavby zachovávame. A čo je horšie, na takúto výstavbu v Chorvátskom Grobe nie je pripravená ani infraštruktúra a negatívne by to zasiahlo nielen Vajnory, ale aj okolité mestské časti a obce.

K návrhu sme preto ihneď ako bol zverejnený podali celý rad pripomienok. Návrh územného plánu Chorvátskeho Grobu považujeme za nesúladný s nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou Bratislavského samosprávneho kraja. Už v minulom volebnom období (jún 2022) som k týmto plánom vyjadril svoje námietky osobne priamo na verejnom prerokovaní v Chorvátskom Grobe. Pripomienky smerovali predovšetkým z pozície dotknutej mestskej časti k dopravnému zaťaženiu Vajnor, keďže je zrejme že obyvatelia novej lokality budú za prácou dochádzať a zaťažia významnou mierou aj naše cesty

Ak má byť vytvorený hierarchický systém osídlenia v regióne, nemôže mať obec Chorvátsky Grob do roku 2050 približne 50 tisíc obyvateľov – čo je pre predstavu napríklad veľkosť krajského mesta Trenčín alebo ďalších väčších slovenských miest ako Martin alebo Poprad. S takýmto obrovským počtom obyvateľov nemožno hovoriť o obci a preto požadujeme v našich pripomienkach dôrazne, prehodnotiť takýto rozvoj a navrhovaný počet obyvateľov do výhľadového roku 2050 výrazne znížiť aj s ohľadom na aktuálny demografický vývoj. Aj u susedov si musia uvedomiť, že ak chcú takýto rozvoj, musí byť zabezpečená infraštruktúra, aj občiansky rozvoj. K tomu patria cesty, dopravná obsluha a celková občianska vybavenosť. My vo Vajnoroch si nedovolíme urobiť žiadnu väčšiu výstavbu bez zohľadnenia týchto skutočností. Pretože riešenie dopravnej situácie a občianska vybavenosť sú nevyhnutné nástroje, aby sme sa mohli rozvíjať. Ako príklad chcem uviesť naše lokality Nové Šúty a Nemecká dolina – tu ide dokopy nie o 50-tisíc ale len o približne 2 tisíc obyvateľov, no na-

priek tomu pristupujeme k tomu spôsobom, že obyvatelia musia mať najprv zabezpečenú kvalitu bývania.

Ide nielen o cesty a inžinierske siete, ale potrebujeme mať zabezpečené kvalitné verejné priestory – k tomu patria parky, detské ihriská, oddychové zóny, športoviská a to už vôbec sa ne bavíme o posilnení škôlok a škôl pre žiakov, ktoré sú v takej 50-tisícovej výstavbe ako plánujú v Chorvátskom Grobe nevyhnutnou súčasťou.

V súvislosti s potrebou zmiernenia klimatickej zmeny a aj tohtoročných skúseností s extrémami počasia sme podali pripomienky týkajúce sa oblasti životného prostredia. Preto napríklad žiadame dobudovanie dostatočnej kapacity zariadení pre odvádzanie prípadnej extrémnej prívalovej zrážky, zachovať súčasné vodné toky, kanále, odvodňovacie prvky. Rovnako nezaberať novú ornú pôdu, ktorá nie je vyňatá v už existujúcom územnom pláne.

Veríme, že kompetentní budú tieto naše pripomienky brať do úvahy a veľmi vážne sa nimi zaoberať. Urobíme všetko preto, aby v tesnej blízkosti nášho katastra nevyrástlo sídlo veľkosti krajského mesta, pretože to nie je v rozpore len s nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou, ale aj so zdravým rozumom.

› **Ako starosta ste zároveň mestským poslancom. Mohli by ste zhodnotiť, aké konkrétne kroky, projekty alebo výhody pre Vajnory sa vám v tejto funkcii podarilo zrealizovať?**

Ako mestský poslanec sa venujem celému množstvu rôznorodých záležitostí. Nie je to len o sedení na mestskom zastupiteľstve a komisiách, ale spojenie funkcií mestského poslanca a starostu sa ukazuje ako mimoriadne dôležité aj kvôli synergii a stratégii presadzovania záujmov mestskej časti z celomestského hľadiska a naopak.

Z pohľadu Vajnor a ich obyvateľov si myslím, že najdôležitejšou je doprava a dopravná situácia. To je aj jednou z priorít mojej poslanskej práce. Tu sa mi podarilo pre Vajnory zabezpečiť, že nedošlo k žiadnemu ráznemu zníženiu frekvencie spojov mestskej hromadnej dopravy, ktorá sa dotkla napríklad iných menších častí. Rovnako sa podarilo modernizovať viaceré zastávky autobusov vo Vajnoroch a budem sa snažiť, aby k nim pribúdali ďalšie. Mnoho obyvateľov mi neustále pripomína aký dôležitý je pocit bezpečia a s tým súvisí napríklad aj verejné osvetlenie. Preto som rád, že

Starosta MČ Vajnory M. Vlček

v spolupráci s magistrátom hlavného mesta sa nám tento rok podarilo zabezpečiť aj modernizáciu verejného osvetlenia v celých Vajnoroch, vrátane nadjazdu a ulice Rybníčná a tak isto zlepšovanie stavu niektorých ulíc, ktoré má vo svojej správe, ako je napríklad Príjazdna.

Ako mestský poslanec musím oceniť aj spoluprácu s Mestskou políciou Bratislava a jej vedením. Viem, že situácia v polícii – tak mestskej ako aj štátnej nie je ideálna a chýba množstvo policajtov, napriek tomu je ich prítomnosť vo Vajnoroch viditeľnejšia, ako bola v minulosti. Mestskí policajti pravidelne hliadajú na viacerých miestach, napríklad pri škole, pomáhajú zabezpečovať poriadok pri akciách a ďaleko viac sa venujú aj lokalite Rybníčná, kde sme osobne boli riešiť situáciu s náčelníkom mestskej polície aj viceprimátorkou hlavného mesta.

Keďže už dlhodobo pomáhame FK Vajnory v ich spore o futbalové ihrisko, je to častá téma aj mojich stretnutí s primátorom Matúšom Vallom a som veľmi rád, že som všetky zúčastnené strany udržal v konštruktívnej rokovacej rovine a hľadáme spoločne priestor na dohodu. Čoho výsledkom bude zachovanie futbalového ihriska a športovania pre deti vo Vajnoroch.

Úspešne sa nám podarilo s mestom vstúpiť aj do procesu zmeny správy Domu smútku vo Vajnoroch a snažíme sa aj o poriadok v odpadovom hospodárstve, napríklad tým, že nechceme mať čiernych pasažierov v niektorých lokalitách, na ktorých doplácajú zvyšní a zodpovední obyvatelia Vajnor.

V neposlednom rade chcem spomenúť aj spoluprácu s Metropolitným inštitútom Bratislava najmä pri plánovanej rekonštrukcii a zatraktívnení ulice Kataríny Brúderovej a príprave podkladov pre budúcu revitalizáciu Roľníckej ulice a lokality Vajnorských jazier.

V prípade otázok kontaktujte:
starosta@vajnory.sk

Mikuláš k nám priniesol radosť a sviatočnú atmosféru

Vo Vajnoroch sme rozsvietili až dva vianočné stromčeky

Text: redakcia
Snímky: archív

Sviatok svätého Mikuláša potešil vajnorskú komunitu, od najmenších po seniorov, a príroda nás obdarila v tento deň aj prvým snehom tejto zimy – krásnym predvianočným darčekom.

Mikuláš začal svoju návštevu v Seniordome, kde našim seniorom priniesol drobné darčeky, ktoré im vyčarili na tvári úsmev. Nezabudol ani na psíka Bellu, ktorá dostala svoj vlastný balíček.

Po návšteve Seniordomu zavítal Mikuláš do Parku pod lipami, kde ho už nedočkavo očakávali stovky vajnorských detí. Za celoročnú šikovnosť ich odmenil sladkými balíčkami plnými prevapení.

Večer vyvrcholil rozsvietením dvoch vianočných stromčekov. Prvý zažiaril v Parku pod lipami a druhý pred miestnym úradom na Rolníckej ulici. Celá udalosť sa niesla v čarovnej sviatočnej atmosfére, plnej radosti, smiechu a dobrej nálady.

Predvianočné aktivity vo Vajnoroch však príchodom Mikuláša neskončili. Na Luciu rozžiaril Vajnory lampiónový sprievod. V Dome kultúry sa uskutočnili aj vianočné trhy a Vajnorský ľudový dom ožil živým betlehemom. No a okrem

toho už tradične každú adventnú nedeľu večer boli na sociálnych sieťach Vajnor zverejňované adventné čítania, ktoré vznikli v spolupráci so známymi osobnosťami a umelcami.

V najväčšom slovenskom re-use centre KOLO bude aj oddelenie detského oblečenia. Pribudne aj SWAP – výmena šatstva všetkého druhu

Text a snímka: KOLO

Pri príležitosti prvého výročia znovuoťvorenia KOLO – Bratislavského centra opätovného použitia, ktoré zasiahlo rozsiahly požiar, prichádza OLO a hlavné mesto s ďalšími novinkami.

Cez KOLO Ružinov a nové KOLO Karlova Ves nechali návštevníčky a návštevníci kolovať už viac ako 350 000 vecí. Autori projektu sú vtrvalí v hľadaní nových ciest na podporu udržateľnosti mesta. V oboch prevádzkach KOLO zavádzajú aj stále oddelenie detského textilu a chystajú SWAP – teda výmenu šatstva všetkého druhu. KOLO Ružinov sa zároveň rozrastá o dielňu na drobné opravy, ktorá poslúži verejnosti na predlžovanie životnosti predmetov.

Len pol roka fungujúce KOLO – Bratislavské centrum opätovného použitia zasiahlo v máji 2023 požiar. Dňa 11. novembra 2024 oslávilo najväčšie re-use centrum na Slovensku prvé výročie úspešnej rekonštrukcie a znovuoťvorenia. Koncept re-use centra (centra opätovného použitia), ktorý je vo svete zaužívaný, sa za krátky čas stal mimoriadne populárnym aj v Bratislave. Odvoz a likvidácia odpadu (OLO) a hlavné mesto medzičasom otvorili už druhú prevádzku KOLO, a to v Karlovej Vsi, čím sa priblížili ďalším obyvateľkám a obyvateľom z opačnej strany mesta.

„KOLO potvrdilo svoj úžasný potenciál nielen v predchádzaní vzniku odpadu, ale aj v schopnosti edukovať, pomáhať a tvoriť komunitu. V KOLO

Ružinov a KOLO Karlova Ves sme celkovo zaznamenali už 230-tisíc návštev, ktoré priniesli až 350 tis. kusov predmetov z druhej ruky, čo predstavuje 330 ton. Máme za sebou aj viac ako 300 podujatí a 11 ton materiálnej pomoci. Najbližšie sa návštevníčky a návštevníci môžu tešiť na novootvorenú zdieľanú dielňu SWAP oblečenia či na detský textil, ktorý bude už stáť súčasťou oboch prevádzok KOLO,“ hovorí Martina Čechová, manažérka cirkulárnej ekonomiky OLO.

KOLO dáva druhú šancu aj oblečeniu. V oboch prevádzkach zavádza stále oddelenie detského textilu a chystá ďalší SWAP. Po tohtoročnom spustení zberu vybraných druhov elektrospotrebičov prichádza KOLO s ďalšou novinkou. Odteraz bude súčasťou oboch prevádzok aj oddelenie detského oblečenia, a to do veľkosti 122. Od marca do augusta KOLO prijímalo a nechávalo kolovať prechodné a letné detské oblečenie, od septembra do febru-

ára prechodné a zimné. Textil musí byť vypratý, bez poškodení, hrčiek a fľakov. KOLO z hygienických dôvodov neprijíma detské doplnky (šály, čiapky, klobúky, opasky, traky, rukavice a pod.), domáce textilie (obliečky, uteráky, plienky a pod.), perinky, vaky do kočíkov, obuv, papučky, ponožky, podkolenky, pančuchy, spodnú a termo bielizeň.

Dámske, pánske aj detské oblečenie dostalo druhú šancu na sobotných SWAP-och, v novembri v KOLO Ružinov na Pestovateľskej a v KOLO Karlova Ves na Jurigovom námestí. Zber nepotrebného, no stále pekného a použiteľného oblečenia bol na oboch spomínaných miestach taktiež v novembri. „Vstupenkou“ na SWAP je páska, ktorú môžu návštevníčky a návštevníci získať buď za prinesené oblečenie, alebo symbolický príspevok 5 Eur do verejnej zbierky. KOLO na SWAP neprijíma spodnú bielizeň, špinavé a poškodené oblečenie.

Nový chodník zo zámkovej dlažby na ulici Pri pastierni

Text a snímka: redakcia

Na ulici Pri pastierni sme tento rok dokončili nové a moderné zariadenie pre seniorov a zároveň sme sa pustili do výstavby nového chodníka zo zámkovej dlažby, ktorý bude slúžiť všetkým Vajnorákom.

Nezabudlo sa ani na zeleň – pozdĺž chodníka bude ponechaný pás pre kvety, ktoré už na jar skrásia okolie a potešia všetkých obyvateľov. Práce na výstavbe chodníka sa začali už v októbri a od októbra už slúži verejnosti.

Súťaž o najkrajšiu fotografiu Vajnor 2024

Text: redakcia

V novembri, ktorý je známy aj ako Mesiac fotografie, sme v našej mestskej časti vyhlásili súťaž o najkrajšiu fotografiu Vajnor za rok 2024. Cieľom bolo zachytiť krásu, atmosféru a jedinečné momenty z Vajnor – či už pohľady na prírodu, kultúrne pamiatky, momenty z každodenného života alebo záznamy z kultúrnych podujatí.

Súťaž zaznamenala veľký záujem. Dostali sme množstvo krásnych fotografií, niektorí obyvatelia poslali dokonca desiatky záberov. Z tohto dôvodu sme sa rozhodli vybrať tie najlepšie a venovať im celú dvojstranu v našich novinách.

Každý, kto sa do súťaže zapojil, sa môže tešiť na malú odmenu – nástenný kalendár mestskej časti Bratislava-Vajnory na rok 2025.

Ďakujeme všetkým fotografom za ich príspevky, ktoré krásne dokumentujú rozmanitosť a jedinečnosť našej mestskej časti.

Daniela Krištofičová

Dana Polniserova

Anna Belajová

Norbert Paksi

Ivana Krištofičová

Katarína Guldanová

Lýdia Brabcová

Kristína Malinková

Mária Kuláková

Michael Dujsík

Tomáš Černey

Andrea Šiposová

Milan Kodnár

Iveta Bugárová

Monika Sučanská

Michaëla Suláková

Štefánia Chebeňová

Venetian SVK

Miesto hier, učenia sa, pohybu a zábavy, to je naša materská škola.

Text: Andrea Vajdová, riaditeľka MŠ; Andrea Zemanová, učiteľka, **Snímka:** archív školy

Aj keď sa už všetci pripravujeme na blížiacie vianočné sviatky, vrátíme sa trochu v čase a priblížime Vám začiatok roka v našej škôlke.

Nastal september, pre deti, rodičov a učiteľov je to čas nových začiatkov a dobrodružstiev. Začiatok školského roka v materskej škole je jedinečný okamih, plný emócií a nových príležitostí. V prvý deň školského roka sa materská škola premení na miesto plné smiechu a radosti. Deti prichádzajú so širokými úsmevmi, ale aj so slzami v očiach, keď sa lúčia so svojimi rodičmi. Rodičia sú plní nervozity, no zároveň aj hrdosti, že ich dieťa je pripravené na tento nový krok. V triedach sa všetko leskne čistotou. Hračky sú usporiadané na policiach, farby sú živé a učebné pomôcky čakajú na to, aby ich deti objavili. Učitelia s láskyplným prístupom vítajú každého nového škôlkara a snažia sa vytvoriť priateľskú atmosféru. Pre mnohé deti je to prvýkrát, čo sa oddeľujú od rodiny, a preto je dôležité, aby sa cítili bezpečne a vítané.

V prvých dňoch sa deti zoznamujú so svojou triedou, novými kamarátmi a pravidlami, ktoré ich čakajú. Hrajú rôzne hry, ktoré im pomáhajú prelomiť ľady a vytvoriť si medzi sebou vzťahy. Každý deň prináša nové objavy – pri ktorých sa učitelia snažia deti povzbudzovať a podporovať ich kreativitu, tvorivosť, samostatnosť... Pre deti je to krok do sveta, kde sa učia o hodnotách ako spolupráca, empatia a zodpovednosť. Tieto prvé skúsenosti majú významný dopad na ich ďalší rozvoj a formovanie osobnosti. Začiatok školského roka v materskej škole je nádherou cestou, ktorú deti podnikajú a na ktorej sa naučia, že každý deň je novou príležitosťou na učenie a radosť.

V našej materskej škole sa ponuka aktivít pre deti rozširuje aj nad rámec výchovno-vzdelávacej činnosti počas celého školského roka. Hneď v druhý septembrový týždeň sa naši predškoláci zúčastnili interaktívneho bábkového divadla Postav sa za seba, zameraného na témy sebaúcty, empatie a asertivity. Predstavenie bolo koncipované tak, aby zapojilo deti do deja, povzbudilo ich k vyjadreniu svojich pocitov a názorov a poskytovala

lo im nástroje na zvládanie každodenných výziev a rozvíjania ich sociálnych zručností. Dňa 18. septembra sa celá naša materská škola zapojila do projektu **Európsky týždeň športu** - je to nielen oslava športu, ale aj príležitosť na inšpiráciu a motiváciu, aby sme sa všetci stali aktívnejšími a zdravšími. Nezáleží na tom, či ste profesionálny športovec alebo úplný začiatočník – každý pohyb sa počíta!

V piatok 11.10. sme s našimi najmenšími privítali **divadielko Pod hríbom** a pozreli sme si rozprávku **o Jankovi a Marienke**. O niekoľko dní, 14.10., predškoláci sledovali príbeh **Lotrovina mojej babky**, zábavné a poučné predstavenie, ktoré sa zameriava na tému rodinnej spolupráce, hodnoty priateľstva a dôležitosť vzťahov medzi generáciami. Streda 16.10. patrila v triedach ako každoročne aktivitám na tému zdravá výživa pri príležitosti Svetového dňa výživy v spolupráci s rodičmi, ktorí zabezpečili pre deti zdravé produkty akéhokoľvek druhu. K tejto téme sme sa s predškolákmi zapojili do projektu **Dobry ježko**, v rámci ktorého sme navštívili ovocné sady v Dunajskej Lužnej a prostredníctvom pre nás pripraveného workshopu sme sa veľa dozvedeli o pestovaní, spracovaní a odrodách jabĺčok spojených s ochutnávkou.

Halloween je v materskej škole skvelou príležitosťou na zábavu a kreatívne aktivity, ktoré deťom pomáhajú spoznať tradície tohto sviatku. Krásnou halloweenskou výzdobou

v škôlke sme sa aj my pripravovali užitiť si s deťmi tento sviatok. Zažili sme halloweensku párty na školskom dvore so Step up academy a v posledný deň pred jesennými prázdninami sme si s deťmi v triedach urobili halloweensky karneval. Naplánovaných aktivít máme naozaj veľa, ale musím spomenúť aj kurzy, ktoré sa v našej materskej škole už rozbehli. Veľmi obľúbeným je **Šachuľko**, kde sa deti hrovou formou učia pravidlá šachu, na zameranie našej školy sme spustili kurz gymnastiky pod záštitou Juventy i tanečnej prípravy, kde sa deti oboznamujú s prvkami folklóru. Edu jumps je zábavné cvičenie na nafukovacích žienkach s úžasným trénerom Majom Zajom, ktorého deti zbožňujú. Pilotne sme tento školský rok vyskúšali aj týždenný kurz jumping na trampolínach. Na začiatku kalendárneho roka nás čaká kurz korčuľovania, lezenia a v jarných mesiacoch plávanie. Samozrejmosťou v našej škôlke je aj logopedický skrining, ktorý robíme v spolupráci so strediskom včasnej intervencie Sibírka a taktiež deťom pred začiatkom povinnej školskej dochádzky, ktoré majú problém s nesprávnou výslovnosťou, ponúkame cvičenia podľa Elkonina – jeho prístup je veľmi efektívny v rozvoji základných jazykových a čitateľských zručností a môže byť prispôbený rôznym vekovým skupinám a potrebám detí.

A to zďaleka nie je všetko. S novými zážitkami sa s Vami radi podelíme aj nabudúce.

Mikulášske prekvapenie v škôlke.

Text: Andrea Vajdová

Snímky: archív školy

Aj tento rok sa v našej materskej škole konala očakávaná návšteva Mikuláša, ktorá priniesla deťom množstvo radosti a zábavy. Deň, na ktorý sa všetci malí škôlkari tešili, začal v sviatočnej atmosfére – škôlka bola ozdobená vianočnými dekoráciami, chodbou sa niesli vianočné melódie a deti boli plné očakávania.

Mikuláš, sprevádzaný anjelom a čertom, dorazil do škôlky už doobeda a jeho príchod bol pre deti veľkým prekvapením. So širokým úsmevom a láskavým prístupom Mikuláš najprv deťom pripomenul dôležitosť láskavosti a dobra, ale aj to, že za zlé správanie môžu čerti spôsobiť trošku chaosu. Čert síce občas strašil, ale deti sa nemuseli báť – Mikuláš a anjel ich vždy ochránili. Deti sa na Mikuláša pripravili veľmi pociťovo – recitovali básničky, spievali vianočné pesničky. Za to všetko dostali sladkú odmenu a rozprávkovú knižku Mikulášske dobrodružstvá, ktoré im Mikuláš odovzdal so slovami: „Bolo by krásne, keby ste aj naďalej pomáhali svojim kamarátom a boli k nim láskaví.“ Tento deň bol pre deti veľmi dôležitý,

okrem toho, že sa deti zabávali, učili sa aj o tradičných hodnotách, ako sú štedrosť, dobré správanie a vzájomná úcta. Po Mikulášovej návšteve deti pokračovali v kreatívnych aktivitách – tvorení vianočných prání, maľovaní a iných zábavných hrách. Tieto aktivity nielen posilnili detskú kreativitu, ale zároveň prispeli k vytvoreniu silného spoločenstva medzi deťmi. Návšteva Mikuláša bola pre deti v našej materskej škole krásnym zážitkom. A už teraz sa pripravujeme a tešíme na naše vianočné besiedky spolu s rodičmi. Ako to dopadne, dozvieme sa v nasledujúcom čísle.

Na záver dovoľte krátke pranie k blížiacim sa vianočným sviatkom.

Vianoce sú obdobím zázrakov a nádeje, časom, kedy sa zastavíme a vďačne sa pozrieme na všetko, čo nám život dal. Prajeme Vám, aby tieto sviatky priniesli do vašich domovov pokoj, lásku a šťastie. Spoločne si užívajte radosti, ktoré robia Vianoce nezabudnuteľnými. Do nového roka Vám prajeme silu, zdravie a odhodlanie kráčať za svojimi snami. Nech je rok 2025 plný zdravia, úspechov, krásnych chvíľ so všetkými, ktorých máte radi.

Šťastné a veselé Vianoce a šťastný nový rok praje kolektív Materskej školy Koniarkova 9.

Adventný zážitkový výlet v poľskom Zakopanom

Text: Mgr. M. Bolješíková, Dr. I. Hološová, **Snímky:** archív školy

Pod vedením pani učiteľky M. Bolješíkovej sme sa rozhodli tohto roku zažiť opäť niečo nové, nepoznané, predvianočné – ale trochu iné, než na aké sme zvyknutí tu doma na Slovensku. V piatok 29.11. skoro ráno stál pred ZŠ K. Brúderovej autobus, aby päťdesiat žiakov druhého stupňa v sprievode pedagógov zaviezol do centra poľských Tatier, do Zakopaného.

Tri dni sme si užívali spoločné chvíle plné nezabudnuteľných zážitkov. Vyvezli sme sa lanovkou na vrch Gubalowka a kochali sme sa úžasnými výhľadmi. Zažili sme výlet konskými povozmi na Morskíe Oko – jedno z najkrajších horských pliev v Európe. Návšteva Domu papagájov, Múzea voskových figurín, labyrintu, strašidelného domu, ako aj Múzea optických klamov a ilúzií nám naplnila trojdňový pobyt, program bol doslova nabitý do poslednej minúty. Cieľom výletu bolo zažiť pekné chvíle v predvianočnom období s kamarátmi mimo školy a stmeliť kolektív. Dúfame, že sa náš cieľ naplnil, čoho dôkazom boli aj naši spokojní žiaci.

Veronika Kořínková, zakladateľka a metodička EDUdrama, hovorí:

Málo sa pýtame detí na ich názor

Text: Stanislav Bachleda,
Snímky: archív EDUdrama

VZDELANIE

Na Cambridge first certificate New Malden, London študovala anglický jazyk a gramatiku. Bábkarskej tvorbe sa venovala na Vysoké škole múzických umení v Bratislave. Navštivovala Katedru filozofie na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského. Na Divadelnej akadémii múzických umení (DAMU) v Prahe sa vzdelávala na Katedre výchovnej dramatiky.

PÔSOBNOSŤ

Na základných umeleckých školách v Bratislave pôsobila ako pedagogička literárno-dramatického odboru, v írskom Dubline učila na Gaiety school Acting of Dublin, Essex St W, Temple Bar, Co. herectvo a vedenie bábok, v dramacentre EDUdrama v Bratislave pôsobí ako lektorka a metodička dramaticko-výchovných programov, na Vysoké škole múzických umení v Bratislave vyučuje predmety divadelné lektorstvo a základy dramatickej edukácie.

Organizuje workshopy, píše odborné články a štúdie, zúčastňuje sa na seminároch a konferenciách, spolupracuje s domácimi i zahraničnými inštitúciami, vedie projekty, pracuje s divadelnými súbormi...

Je tu ešte rad ďalších činností i aktivít vyžadujúcich si plné nasadenie človeka oddaného svojej vízii. Zvládať tieto činnosti si vyžaduje jasný cieľ, systematickú prácu, nadobudanie vedomostí i skúseností. To všetko sa nachádza v portfóliu pani Veroniky Kořínkovej, duše občianskeho združenia EDUdrama, ktorého ťažiskom pôsobnosti je – výchova a vzdelávanie detí a mládeže metódami rolejovej hry a umeleckého vzdelávania.

› **Venujete sa súčasnej, ale i pretrvávajúcej problematike sprevádzajúcej súčasných mladých ľudí, najmä žiakov základných a stredných škôl. Ide o vytváranie si zábran voči negatívnym vply-**

vom, zlozvykom, užívaniu zakázaných látok a podobne? Cítite to ako prácu, alebo poslanie?

Vnímam to skôr ako poslanie. Snažíme sa vo svojich programoch vyberať témy, ktoré sú blízke svetu detí a mládeže, ale aj tie, ktoré by mali poznať, aby porozumeli súčasnému svetu. Viest ich ku kritickému mysleniu, správne chápaniu spoločenských javov je vskutku viac poslaním ako profesiou. Používame vlastne dramatické metódy, ktoré majú výchovný cieľ. Nie je to len niečo divadelné, s divadlom to má spoločné len to, že v našich programoch, v tomto procese, existujú konkrétne postavy, vzťahy, prostredie.

› **Dalo by sa povedať, že ide skôr o drámu ako spoločenskú kategóriu, než umelecký útvar?**

Ide o takzvanú drámu „v procese“. Nejde nám o predstavenie na konci, ale o tú cestu k záveru, k poznaniu. To dianie, ktoré deti vytvárajú a prežívajú, hrajú v rolách, ktoré si

spoločne vytvoria. Vyžaduje si to používať overené postupy, aby si uvedomili, kde sa nachádzajú ako predstavitelia rolí a čo postava, ktorú predstavujú, prežíva. Horíme tomu život na nečisto, teda to, čo sa im v živote môže reálne stať.

› **Vyzerá to predsa len ako divadlo...**

...áno, ale môžu si zahrať napríklad na hodine biológie tráviacu sústavu. Vyžaduje si to spoluprácu a vzájomnú ústretovosť, aby tomu aj uverili. Napríklad Jožko začne žiť ako tráviaci systém, ktorý musí napodobniť, stať sa napríklad jazykom, spolužiačka zubami a podobne. Takto sa prirodzeným spôsobom zblížujú s pravidlami a zákonitostami istej oblasti, sféry, časti tela, čím si vlastne tvorivým spôsobom osvojujú a učia sa tematiku príslušného predmetu.

› **Nejde teda o divadlo jedného herca.**

Nie, a to je práve to, v čom vidíme najväčší benefit dramatickej edukácie, že je postave-

ná na spolupráci. Zadaná spoločná tvorivá spolupráca ich naplňa, nemá striktné obmedzenia, majú voľnosť tvorby, improvizácie v rámci danej témy, ale aj vybočenia z nej.

› **Kedy vo Vás skrsla táto myšlienka a prečo ste to začali robiť?**

Začala som to robiť preto, lebo som to sama zažila.

› **Zažili ste nejakú negatívnu životnú skúsenosť?**

Nie, myslím tým to, že som spoznala metódu dramatickej edukácie, ktorú v Čechách i na Slovensku začala aplikovať moja tútorka a dobrá priateľka Saša Skořepová. Bola odo mňa podstatne staršia a dnes už nie je medzi nami. Tento spôsob práce k nám prišiel z Veľkej Británie ešte v päťdesiatych rokoch. Pani Skořepová a jej kolegyňa Eva Machková začali túto metódu praktizovať a najmä po revolúcii sa ju snažili nielen rozvíjať a používať v praxi, ale ju aj šíriť a vyučovať, založiť vysokoškolský odbor. V Prahe sa to pani Machkovej na DAMU podarilo, u nás pani Skořepová nenašla pre to porozumenie.

› **Študovali ste túto metódu ako poslucháčka DAMU u pani Machkovej? Ako ste sa k nej dostali?**

Bola som ešte veľmi mladá, keď ma spôsob práce pani Skořepovej, ktorá pôsobila na Slovensku (pochádzala z Dolnej Maríkovce), s mladými ľuďmi veľmi zaujal. V tom čase som sa tomu nemohla ešte naplno venovať, a tak až po skončení strednej školy a bábkoherectva, po pôsobení v Írsku som začala navštevovať výučbu a postupne získavať prax u pani Skořepovej. A až potom

neskôr, keď teta Saša odišla, som sa dostala aj na štúdium na Katedru výchovnej dramatiky do Prahy a mala to šťastie zažiť aj pani Machkovú.

› **Čomu ste sa venovali v Írsku? Ako ste sa tam dostali?**

Náhodou. Takmer všetko v mojej činnosti sa spája s náhodou. Šla som si robiť certifikát z tejto práce a napokon som tam aj žila a pracovala niekoľko rokov. Na Gaiety School Acting, čo bola súkromná vysoká škola, som sa venovala dramaticko-výchovným programom, kde som učila budúcich pedagógov ako pracovať s deťmi, nie režijne, ale tutoringom, teda spôsobom, aby ich to, čomu ich učia, aj naplňalo.

› **Vrátim sa ešte na začiatok. Ako ste sa dopracovali k tejto činnosti? Pracujete a učíte tu vo Vajnoroch?**

Nie, učím a pôsobím v Novej Cvernovke v Bratislave, kde máme dramacentrum EDUdrama. Sem k nám chodia školy, ktoré si vyberú naše programy. Pôsobím aj na Vysokej škole múzických umení, kde však prednášam dve iné oblasti. Do Cvernovky k nám prichádzajú zo škôl jednotlivé triedy na základe našej ponuky. Nie sme len EDUdrama, ale aj Združenie tvorivej dramatiky Slovenska, aby sme vychádzali v ústrety záujmu učiteľov osvojiť si túto metódu a využívať ju vo svojom predmete. Usilujeme sa, aby sa dramatická edukácia stala súčasťou vyučovania, čo sa ešte nepodarilo, a tak sa usilujeme aspoň pomáhať zvládať niektoré javy a problémy, ktorým sú žiaci i učitelia vystavení... a aby pocítovali našu podporu. Napríklad aj zverejňovaním našich programov a scenárov na portáli dramatika.sk

› **Je záujem škôl spontánny a dostatočný?**

Nepovedala by som, že záujem je dostatočný. Problém vidím vo veľkej zaťaženosti a náročnosti práce učiteľov a my sa snažíme odľahčiť ich situáciu, aby sme navodzovali praktickú stránku našej ponuky a riešenia vznikajúcich procesov.

› **Ako teda súvisí Vaša pôsobnosť s Vajnormi a prečo tu?**

Jednak preto, že som sa tu narodila, teda som regulérna Vajnoračka, síce trochu dondžitá, z druhej generácie inžinierov, ktorí pracovali v Banských projektoch na Osloboditeľskej. Aktívne som sa zapájala do všetkých

tunajších aktivít. Pracovala som aj s tunajšími deťmi v dramatickom krúžku, ktorý sa kvôli pandémie presunul do Cvernovky. Teraz však máme s krúžkom miesto v centre radosti Fénix.

› Pracujete a pôsobíte najčastejšie v priestoroch vajnorskej knižnice. Čím si získala Vašu pozornosť?

Za médium dramatickej edukácie vo Vajnoroch sme si zvolili tunajšiu knižnicu. Bola otvorená tejto problematike a potrebovala sa, tak ako všetky inštitúcie tohto typu, adaptovať na to, ako deti a mládež pre literatúru získavať, udržať ich pri nej, podporovať čitateľské návyky, čo je najpriateľnejšia pôda pre dramatickú edukáciu. Tunajšia knižnica pracuje s hodnotnou literatúrou, s kvalitnými príbehmi a keď sa na kvalitnej literatúre formuje príbeh v nami uplatňovanom procese, deti chcú ďalej čítať, poznať, ako príbeh pokračuje, čo používajú pri vlastnej dramatickej tvorbe. Ak mladý človek zažije príbeh z literatúry na svojej „koži“, ľahšie si ho zapamätá, vie si vytvoriť svoj kritický náhľad, napríklad na problematiku konfliktu s rodičmi, so spolužiakmi, s negatívnou či pozitívnou skúsenosťou.

› Kedy ste túto pôsobnosť začali rozvíjať? Ktoré témy sú v súčasnosti najaktuálnejšie?

Začali sme v roku 2015, teda už deväť rokov pracujeme v týchto priestoroch. Od roku 2017 dostávame dotáciu od tunajšieho miestneho úradu. Dobrý pocit máme aj z toho, že vlastne už pracujeme s druhou

generáciou nielen žiakov, ale aj pedagógov. Ešte príjemnejšie je, keď za vami prídu buď deti, alebo učители a žiadajú, aby sme sa venovali ďalšej, najčastejšie aktuálnej problematike, ktorá sa ich bytostne dotýka. Naša práca je priebežná, nie časovo obmedzená a usilujeme sa, aby si ju pedagógovia prijali do svojho výchovného procesu, lebo len vtedy má naša práca a spolupráca so školami zmysel. Naším cieľom nie je, aby dramatická edukácia bola každodenne uplatňovaná, ale aby bola systematická a prínosná. Sú totiž témy, pre ktoré je táto metóda veľmi potrebná a účinná.

› O ktoré témy ide?

Napríklad šikana, kyber šikana, konflikty, ktoré tieto deti čakajú a často sú aj ich účastníkmi. Tieto vzťahy sa týkajú kamarátov, spolužiakov, rodičov, ale aj učiteľov. Riešenia nachádzam práve v účasti vlastnej tvorivosti, ako som už spomínala, aby ich tvorcovia vedeli použiť v danej chvíli alebo procese, v ktorom sa ocitnú. Možno nielen zo svojho pohľadu, ale aj niekoho iného, akoby z nadhľadu.

› Ako sa do diania zapájajú učители, prijímajú túto metódu pozitívne?

Nepochybne je to pre nich nielen zaujímavé, ale aj prínosné. Závisí to od osobnosti pedagóga samotného. Značným limitom je, že za to nemajú kredity, čím sa im nezvyšuje v zamestnaní status ani zárobok. Je to pre nich práca navyše, čo je, pochopiteľne, obmedzujúce vo voľnom čase.

› Popíšte, ako pristupujete k problematike šikany.

Použili sme poviedku Raya Bradburyho. Príbeh sa odohráva na planéte Venuša, kde platia úplne iné pravidlá ako na Zemi. Venuša a jej pravidlá si deti samy vytvárajú a určujú. Žije tam dievča z našej planéty, ktorá si pamätá slnko, stále o tom hovorí, nič iné ju nezaujíma. Ostatní sa tento prírodný pozemský jav už nepamätajú, lebo tam sa slnko zjavuje raz za sedem rokov a stále tam prší. Ona ako prišelec je odstrkovaná, nezapája sa do činnosti domácich. V deň, keď má vyjsť slnko, po čom dievča stále túži, zatvorí ju Venušania do skrine, lebo to považujú z jej strany za provokáciu. Zámerom i cieľom je, aby si obe pozície vyskúšali všetci, aby sa

ocitli v „koži“ toho iného, dobrého aj zlého. Zaujímavé je pozorovať, ako túto premenu zvládajú, ako mení ich myslenie a pocitové prejavy. Aj keď je to všetko fikcia.

› Ako to prebieha?

Pochopiteľne, na tento tvorivý proces ich musíme pripraviť, ale napríklad úlohy, roly Venušanov si musia vystavať tak, aby to neboli oni sami, ale aby sa do nich vžili a žili ich životy. Musia sa presvedčiť, že ja Jana nie som Jana, ale, vymyslím, si Margot, ty nie si Peter, ale Zloduch na planéte a v týchto podobách tvoriť. Boli by ste prekvapení, možno až šokovaní z tohto tvorivého procesu, z toho, čo v mladých ľuďoch nachádzame. A môžem povedať, že sú nielen nápadití, ale aj kreatívni, inteligentní.

› Konkrétne situácie zo života neriešite?

Ale toto je práve konkrétna situácia zo života, ktorú deti prežívajú. Síce zasadená do iného priestoru, ale neraz prítomná. Zvolený iný priestor ich do problematiky vnáša, ale umne sa vyhýbajú možným zažitým situáciám, aby sa vzájomne neobviňovali. Zárukou korektného priebehu je aj prítomnosť pedagóga a niekoho z nášho kolektívu. Takto spoločne tvoríme a riešime rôzne situácie.

› Je známe, že deti sú spontánnejšie, otvorennejšie ako dospelí. Umožňuje im táto metóda odkryť svoje vnútro, pomenovať, čo ich trápí?

Oni sú vždy otvorení a málokto sa pýta na ich názor. A tu je ten názor priam žiadaný, najmä u tých, ktorí nie sú veľmi priebojní. Tu to slovo dostanú a naplno ho môžu vysloviť.

› Aký je vlastne výstup z tohto procesu?

To, že pochopili podstatu diania, dospeli k názoru, kto je agresor a kto obeť, že zavrieť niekoho do skrine je zlé, a napokon na Venuši Margot presvedčí svojich odporcov, že mať slnko je krásne a že aj v nežičlivom počasí sa dá nájsť niečo pozitívne. Že šikana je neprípustná a nedôstojná.

› Stáva sa, že niekto odmietne predstavovať istú postavu, úlohu?

Nie nestalo, naopak, viacerí pomenovali svoje poznatky, potvrdili, že podobné pocity prežívajú. Ale stane sa, že niekto sa nevie vžiť naplno do istej úlohy, sprvu pozoruje, vidím, že uvažuje nad problematikou,

a napokon sa predsa zapojí do tohto diania.

› Pôsobíte najmä vo Vajnoroch. Naznačili ste, že dostávate aj istú podporu a pomoc. Je vedenie mestskej časti trvalo naklonené tejto činnosti?

Podpora a dotácie sú zjavné, konštruktívne, pravidelné, za čo sme vedeniu miestneho úradu vďační. Inak by sme to nemohli s oboma vajnor-skými školami v takom rozsahu uskutočňovať. Viem, že v našej práci vidia potrebu a zmysluplnosť. Nesmiem zabudnúť vyjadriť poďakovanie vedúcej tunajšej knižnice pani Paulenovej, ktorá nám poskytuje nielen priestory, teda materiálnu, ale aj morálnu podporu.

Deň otvorených pivníc 2024 na Malokarpatskej vínnej ceste

Text a snímky: Via Vitis

Radi by sme sa poďakovali všetkým, ktorí nás počas tohto víkendu navštívili a zúčastnili sa XXIV. ročníka Dňa otvorených pivníc 2024 na Malokarpatskej vínnej ceste. Po jednoročnej prestávke sme sa s veľkým nadšením a oduševnením vrátili na toto výnimočné podujatie, ktoré patrí medzi najväčšie a najobľúbenejšie vinárske akcie na Slovensku. Tento rok sme mali možnosť podieľať sa na organizácii v spolupráci s reštauráciou Bakchus Vila Vajnory, čo prispelo k vytvoreniu jedinečnej atmosféry a zážitku pre všetkých návštevníkov.

NÁVRAT PO PRESTÁVKE - DÔVOD NA OSLAVU

Rok 2024 pre nás znamenal návrat na scénu po jednoročnej prestávke, ktorá bola spôsobená viacerými okolnosťami. Všetci sme sa tešili, že môžeme opäť privítať našich verných návštevníkov, vinárov, vinohradníkov, ale aj nových milovníkov vína, ktorí sa rozhodli vychutnať si krásu Malokarpatskej vínnej cesty. Už samotná príprava podujatia bola plná očakávaní a nadšenia. Návrat do normálu nám pripomenul, aký dôležitý je tento sviatok vína nielen pre miestnych vinárov, ale aj pre turistov a nadšencov zo širokého okolia.

Podujatie sa nieslo v duchu tradície a obnovy, kedy sme mali možnosť predstaviť našu prácu a zároveň aj zviditeľniť vinohradnícku

oblasť Vajnory, ktorá má dlhú históriu v oblasti vinárstva. Boli sme radi, že sme sa stali súčasťou Dňa otvorených pivníc a ponúkli našim návštevníkom nezabudnuteľný zážitok.

VAJNORY AKO JEDINÁ ZASTÁVKA

Tohtoročné podujatie bolo pre nás výnimočné aj v tom, že sme sa stali jedinou vinárskou zastávkou vo Vajnoroch. Aj keď je táto lokalita mimo hlavných turistických trás, sme presvedčení, že každá návšteva mala svoje čaro a prispela k tomu, aby sa Vajnory opäť dostali na vinársku mapu Slovenska. Návštevnosť síce nebola taká vysoká, ako sme očakávali, najmä v porovnaní s predchádzajúcimi ročníkmi, no návštevníci, ktorí k nám zavítali, prejavili veľký záujem o našu produkciu a podporili nás svojou účasťou i nákupmi.

Aj napriek nižšej účasti sme sa snažili vytvoriť príjemnú atmosféru a ponúknuť našim hosťom viac než len víno. Vynikajúci mušt, ktorý sme pripravili pre šoférov a tých, ktorí sa chceli osviežiť nealkoholickým nápojom, mal veľký úspech. Tento krok sme zaviedli s ohľadom na bezpečnosť našich návštevníkov a na podporu zodpovedného prístupu k vínnej turistike. Reštaurácia Bakchus Vila Vajnory sa postarala o chuťové zážitky v podobe skvelých jedál, ktoré harmonicky dopĺňali ponuku našich vín.

HUDOBNÝ SPRIEVOD A SPOLOČENSKÁ ATMOSFÉRA

Jedným z hlavných prvkov, ktoré prispeli k vytvoreniu jedinečnej atmosféry, bola živá hudba. O zábavu a dobrú náladu sa nám vo večerných hodinách starali Igor a Jirka, ktorí svojimi vystúpeniami spríjemnili chvíle všetkým zúčastneným. Ich hudba dotvárala príjemnú atmosféru a návštevníci si mohli počas degustácie našich vín vychutnať nielen chuťové zážitky, ale aj hudobné. Spievajúci koštovatelia vín vytvorili neopakovateľný zážitok, ktorý si mnohí budú pamätať ešte dlho po skončení podujatia.

Zážitok z podujatia však nebol len o víne a jedle. Bola to príležitosť stretnúť sa s ľuďmi, ktorí majú rovnakú vášeň pre víno a vinohradníctvo, vymieňať si skúsenosti a podporiť tradíciu, ktorá je pre našu oblasť taká dôležitá. Vajnory sú síce menšia vinárska oblasť, ale s bohatou históriou a potenciálom, ktorý by sme chceli do budúcnosti rozvíjať.

VÝZVY A BUDÚCNOSŤ VAJNORSKÉHO VÍNA

Hoci bolo návštevníkov menej ako sme očakávali, táto skutočnosť nám ponúka priestor na zamyslenie sa nad budúcnosťou vajnorského vinárstva a nad tým, ako môžeme ďalej rozvíjať a propagovať našu oblasť. Vajnorské víno a jeho produkcia je spojená s bohatou tradíciou, no ktorá v posledných rokoch čelí mnohým výzvam. Sme však odhodlaní zachovať tento cenný odkaz pre ďalšie generácie a pokračovať v našej práci, aj keď to nie je vždy jednoduché.

Jednou z hlavných otázok, ktorou sa musíme zaoberať, je spôsob, akým dokážeme prilá-

kať viac návštevníkov do našej oblasti a zároveň zachovať kvalitu a tradíciu, na ktorú sme takí hrdí. Aj keď sme boli tento rok jedinou vinárskou zastávkou vo Vajnoroch, veríme, že budúce ročníky Dňa otvorených pivníc prinesú viac príležitostí a že Vajnory sa opäť stanú vyhľadávanou destináciou pre milovníkov vína.

Pre nás je kľúčové aj to, aby sme udržali živé naše vinohrady, ktoré sú srdcom našej práce. Vaša podpora, či už prostredníctvom nákupu vína, dobrovoľných príspevkov, alebo len účasťou na podujatí, nám pomáha udržať tieto tradície nažive. Každý príspevok a každá návšteva nám dáva silu pokračovať a investovať do budúcnosti vajnorského vína.

POĎAKOVANIE A VÝHLAD DO BUDÚCNOSTI

Na záver by sme chceli ešte raz srdečne poďakovať všetkým, ktorí nás počas Dňa otvorených pivníc navštívili. Vaša podpora pre nás znamená viac, než si dokážete predstaviť. Veríme, že sa nám podarilo vytvoriť zážitok, na ktorý budete radi spomínať, a že naše vína vám priniesli radosť a potešenie. Budeme pokračovať v našej práci, aby sme zachovali tradíciu vajnorského vinohradníctva a dúfame, že aj naďalej budete našimi vernými návštevníkmi a podporovateľmi. Tešíme sa na ďalšie stretnutia pri dobrom víne, spoločnosti a tradíciách, ktoré nás všetkých spájajú.

Ešte raz ďakujeme a tešíme sa na vás pri ďalších podujatiach na Malokarpatskej vínnej ceste!

Vystrihovačky vajnorského kroja predstavíme aj verejnosti

Text: Ľubica Mešková

Snímky: Monika Kabele, Marek Grebeči

Tradičnú formu ľudového odievania vo Vajnoroch možno spokojne nazvať ľudovým krojom, pretože zachováva pôvodný ľudový strih, tradičné materiály a zodpovedá predstavám o kráse, splňa estetickú funkciu, akú tomuto druhu odievania prisudzovali vajnorské tradície. Týmto estetickým nárokom nezodpovedal len kroj sviatočný a obradný, ale aj pracovný.

Všetky tieto druhy krojov sme Vám počas celého roku 2024 postupne predstavovali vďaka Elene Karácsonyovej a jej odborným článkom. Súčasťou krojov v grafickom programe premieňala na vystrihovačky Ella Kabele.

Elenka a Elle patrí veľké poďakovanie za celoročnú prácu, ktorou ďalším generáciám zachovali toto nevyčísľiteľné dedičstvo našich predkov a starším oživilo ich spomienky na detstvo a mladosť. **Elenka** je rodená Vajnoračka, ktorej folklór prirástol k srdcu. Už od detstva sa venuje výšivkám a vyše 10 rokov vajnorskému ornamentu, ktorý je zapísaný v Reprezentatívnom zozname nehmot-

Elena Karácsonyová

Ella Kabele

ného kultúrneho dedičstva Slovenska. **Ella** má 16 rokov a žije v Bratislave. Od 5 rokov sa venuje folklóru v detskom folklórnom súbore Prvosienka a momentálne vo Vysokoškolskom umeleckom súbore Technik STU. Rada tancuje, spieva a maľuje.

Veríme, že ste si všetky vystrihovačky počas celého roku vystrihovali a vymaľovali, aby ste nám ich mohli poslať do súťaže o najkrajšiu vystrihovačku.

Pokiaľ nie, na stránke www.vajnory.sk ich môžete nájsť všetky pokope, alebo môžete použiť priložený QR kód. Následne všetky vystavíme v priestoroch MiÚ, ako aj na najbližšej kultúrnej akcii. Tešíme sa na Vaše vajnorské vystrihovačky.

V našej knižnici sme opäť zažili výnimočné chvíle

Text a snímka: Helena Paulenová

Spisovateľka Jana Beňová prijala pozvanie a skutočne prišla v druhý novembrový utorok na besedu do našej knižnice. Prišla nenápadne, v dobrej nálade a s úsmevom, akoby bola našou čitateľkou. Bolo cítiť, a hneď sme si všimli, že medzi knižkami sa dobre cíti.

Na úvod porozprávala o časopise PARK, vydávanom skupinou nadšencov v druhej polovici

deväťdesiatych rokov, ktorého redaktorkou vtedy bola aj naša hosťka. Súčasťou každého čísla bol rozhovor so zaujímavou osobnosťou bratislavskej umeleckej scény. Potom nám priblížila, ako po 25 rokoch oslovila tých istých respondentov a napísala knihu **Rozhovory v parku**. Zaujímavé rozprávanie o tom, čo všetko ju inšpirovalo k jej napísaniu, prelínala radami a tipmi na dobré tituly, ktoré stoja za prečítanie. Večer sa skončil neformálnou debatou o knihách, kultúre, bežnom živote ... zasa sme v knižnici zažili výnimočné chvíle. Jana, ďakujeme!

Vajnory sa prezentovali na Dňoch autentického folklóru

Text: redakcia

Snímka: archív

Málokto by očakával, že v hlavnom meste bude tak hlboko zakorenený folklór, ľudové zvyky a jedinečná pôvodná kultúra. Vajnory sú v tomto smere unikátne – dedina v meste, ktorá si starostlivo chráni svoje tradície a odlišuje sa tým od ostatných mestských častí.

Tento fakt sa opäť potvrdil v piatok 29. novembra počas podujatia Večer autentického folklóru v Dome kultúry Zrkadlový háj. Na podujatí sa predstavili vajnorské spolky a združenia, ktoré pred vypredaným publikom ukázali svoju kreativitu a nadšenie. „Vajnory ako súčasť hlavného mesta napredujú a modernizujú sa, no nesmieme zabúdať na to, čo nás robí jedinečnými – našu identitu, jazyk, kultúru a tradície. Ako divák som mal možnosť sledovať vystúpenia a naplnilo ma to hrdosťou. Nielen na naše Vajnory a ich bohaté tradície, ale aj na všetky spolky, ktoré spolupracujú a dokážu pripraviť takéto krásne podujatie,“ povedal starosta mestskej časti Bratislava-Vajnory Michal Vlček.

Vajnorské spolky a združenia

Na úspechu podujatia sa podieľali Vajnorský okrásľovaci spolok, Podobenka z Vajnor, Vajnorská dychovka, vinári z Via Vitis – vajnorský vinohradnícky spolok a Vinohradnícky spolok Vajnory. Spoločnými silami dokázali vytvoriť nezabudnuteľný večer, ktorý poukázal na úžasnú súdržnosť vajnorskej komunity. „Chcem sa poďakovať mojim kolegyniam – poslankyni zastupiteľstva Ľubici Meškovej a mojej zástupkyňi Soni Molnárovej, ktoré zastrešili udalosť zo strany mestskej časti. Ďakujem aj pánovi Jozefovi Šimonovičovi za jeho úlohu moderátora,

ako aj kolegovi, starostovi Petržalky Jánovi Hrkovi za pozvanie, podporu a osobnú účasť,“ dodal Michal Vlček.

Tradície nás spájajú a pripomínajú, kto sme a odkiaľ pochádzame. Ich uchovávanie a prezentácia majú kľúčový význam pre našu budúcnosť. Ukázali sme, že ich vieme nielen ochrániť, ale aj hrdosťou prezentovať. Večer autentického folklóru v Petržalke bol toho krásnym dôkazom.

Telemost s priateľmi z Alviana

Text: redakcia. **Snímka:** Michal Vlček

V sobotu 26. októbra 2024 sme sa vďaka konferenčnému videohovoru spojili s našimi priateľmi z družobného talianskeho mesta Alviano. Stretnutie bolo venované spomienke na bývalých a dnes už zosnulých starostov Alviana a Vajnor - Alfreda Santiho a Ľudovíta Klenu, ktorých priateľstvo a spoločná vízia viedli k uzatvoreniu vzájomnej družobnej zmluvy, ktorá aj po rokoch spája obe naše komunity.

„Keď Vajnory nadviazali družbu s talianskym Alvianom, mal som 10 rokov. Ako malý chlapec som vnímal jej začiatky a cítil atmosféru priateľstva a nadšenia. Ľudovít Klenu, ktorého sme

všetci volali Ľuban, nebol pre mňa len starosta – bol členom našej rodiny, poznal som ho ako pracovitého a srdečného človeka. Okrem toho mal vzácny dar vidieť niekoľko krokov dopredu,“ povedal súčasný starosta Vajnor Michal Vlček. Spolupráca starostu Alfreda Santiho a Ľudovíta Klenu vyústila do pevných vzťahov medzi samosprávami, ktoré sa postupne rozrástli na priateľstvá a dokonca rodinné väzby. Ich odkaz nás motivuje nielen pokračovať v budovaní vzťahov s Alvianom, ale aj prehĺbovať vzájomné spojenia medzi nami navzájom.

Čeť ich pamiatke a nech ich príklad inšpiruje ďalšie generácie k rozvíjaniu priateľstva a spolupráce!

O histórii, vzniku a uctievaní betlehemov na Slovensku i vo svete

Vstúpme do Domu chleba – do Betlehemu

Text: Stanislav Bachleda,

Snímky: archív, wikipedia, internet

Keď vstupujeme počas Vianoc do vajnorského chrámu Sedembolestnej Panny Márie, prvý pohľad padne na priestranný betlehem – symbol najkrajších sviatkov v roku. Popredné miesto im patrí najmä v liturgickom kalendári. Obľúbené sú však aj preto, že najviac oslovujú deti a mládež. K betlehemu však vedú kroky všetkých generácií, a tak stojí za to povedať si niečo o jeho vzniku a histórii.

Počas Vianoc ožívajú u nás ľudové tradície viac ako inokedy. S nimi sa spája aj uctievanie betlehemov približujúcich narodenie nášho Pána a potvrdzujúcich bohatosť ich tradície. Tá sa datuje do obdobia trinásteho storočia, keď zakladateľ rehole Františkánov svätý František z talianskeho Assisi v roku 1223 vložil do jednoduchých jasličiek v jaskyni pri mestečku Greccio živé dieťa ako pripomienku narodenia malého Ježiška. Bol to vlastne prvý betlehem a navyše živý, lebo prítomné v ňom boli postavy Márie, Jozefa v spoločnosti zvierat. Navyše František, v tom čase ešte nie svätý, zároveň v jaskyni odslúžil aj vianočnú omšu. Týmto nezvyčajným gestom si chcel nielen uctiť a pripomenúť narodenie Spasiteľa, ale upriamiť pozornosť aj na vtedajšiu chudobu obyčajných ľudí a poukázať, že Spasiteľ prišiel na svet tiež v takých podmienkach. Z tejto iniciatívy vzniká aj tradícia obdarovávania, čo pripomínalo božiu štedrosť lásky medzi ľuďmi.

Vlastnoručne vyrobený betlehem pre malú dcéru.

Podľa ťažiskovej súčasti tohto výjavu dostali betlehemy neskôr pomenovanie aj jasličky.

Spodobenie príchodu Ježiška na svet zaznamenalo značný ohlas, a tak sa v Taliansku začalo šíriť veľmi intenzívne. V chrámoch vznikali živé betlehemy a postupne aj s figúrkami rôznej veľkosti – od miniatúr až po životnú. Postupne k nim pribúdali ďalšie postavy – traja mudrci alebo králi, ktorí sa prišli pokloniť a priniesli vzácne dary – zlato, kadidlo a myrhu.

Popularite stavania betlehemov, ktoré sa začali ocitať okrem chrámov aj na námestiach a uliciach talianskych miest, pridalo aj to, že pápež Mikuláš IV., prvý františkán medzi pontifikmi dal postaviť pôsobivý betlehem v známej a uctievanej Bazilike Santa Maria Maggiore v Ríme.

Mal som možnosť v roku 1994 zúčastniť sa rozsvietenia vianočného stromu, ktorý Vatikánu a svätému otcovi Jánovi Pavlovi II., zakladateľovi tejto tradície, darovalo Slovensko. Bol to jeden z najkrajších a z najvyšších vianočných stromov v Ríme. V jeho blízkosti sa nachádza umelecky mimoriadne vzácny betlehem, ktorého tvorbe sa každoročne venujú najvýznamnejší umelci. Tu sa už okrem svätej rodiny - Ježiška, Márie a Jozefa nachádzajú aj ďalšie postavy z ľudu, ktoré sa prišli pokloniť Mesiášovi.

Najbohatšie betlehemy sa však stavali vo františkánskych a jezuitských chrámoch, kde postavy v životnej veľkosti boli zaodievané aj do bohatých šiat. To pravdepodobne inšpirovalo cisára Jozefa II. k rozhodnutiu zakázať stavby betlehemov v kostoloch

pre ich neúmernú honosnosť. Takto sa betlehemy dostávajú viac do rodinného prostredia, hoci nechýbajú ani v kostoloch, avšak už v skromnejšej podobe.

Tieto vianočné symboly sa postupne rozšírili do celého sveta, a tak sa „jasličky“ začínajú tvoriť v období stredoveku aj v našom priestore, keď nadobúdajú najväčšie rozšírenie v Európe. Väčšina betlehemov sa vyrábala a vyrába aj dosiaľ z dreva, i keď jednotlivé postavy bývajú aj zo sadry či kameňa. Na Slovensku nachádzame predovšetkým drevené betlehemy, v čom patríme spolu s Čechmi medzi špičku vo svete.

To, že sú betlehemy prirodzenou súčasťou predvianočného a najmä vianočného obdobia, je samozrejmosťou, ktorá sa prejavuje aj tým, že sa organizujú súťaže o najkrajší betlehem – statický či živý, s účasťou živých hercov a zvierat – nachádzajúce sa na námestiach, uliciach, na vianočných trhoch a, samozrejme, v kostoloch. Vídavame ich aj na iných miestach, dokonca počas celého roka, ako je tomu v Rajeckej Lesnej, kde ho niekoľko rokov staval majster rezbár Jozef Pekara, či v Banskej Štiavnici, ktorý stále dopĺňa jeho autor Ing. arch. Peter Chovan. Spomínam najmä tieto dve umelecké diela, lebo patria k najväčším nielen na Slovensku, v Európe i vo svete.

Rajecký betlehem môžeme považovať za učebnicu dejepisu i zemepisu, zrkadlo umu a umenia rezbárskych tradícií v Rajci. Dýcha z neho optimizmus, radosť z práce i zo života, všedný i sviatočný deň prostého človeka. Dielo je dlhé 8,5 metra, široké 2,5 metra a 3 metre vysoké. Spolu je tu rozmiestnených

Betlehem v Rajeckej Lesnej

Betlehem v Mohelniciach, Česko

300 postáv, ktorých sa viac ako polovica pohybuje. Slávnostné verejné otvorenie tohto pozoruhodného diela sa uskutočnilo 26. novembra 1995, keď bola verejnosti sprístupnená prvá časť – oblasť Stredoslovenského kraja. Oblasť Západoslovenského kraja bola inštalovaná v novembri 1996 a o rok neskôr doplnením Východoslovenského kraja sa dielo skompletizovalo.

Banskoštiavnický betlehem zobrazuje vývoj, históriu a tradície jedného z najkrajších miest na Slovensku v rezbárskej podobe. Jeho tvorba stále pokračuje, dosiaľ však spodobuje jednotlivé časti mesta. Je rovna-

ko sprievodcom históriou tohto výnimočného mesta a profesiami, ktoré ho charakterizovali – povrchovú ťažbu, ryžovanie zlata, ťažbu a vyvážanie rudy z bane, drvenie rudy, triedenie, nahrievanie, spracovávanie zlata a striebra, razenie mincí, banský gápel, rumpál, banské vetranie. Ťažiskom však je narodenie Ježiška v jeho historickej podobe, so všetkými známymi postavami. Jeho rozmery sú ešte ohromujúcejšie – dĺžka 21 metrov, šírka a výška rovnaká ako v Rajeckej Lesnej. Zahŕňa 800 postavíčiek, z toho 400 je pohyblivých, v spodnej časti premáva dokonca vláčik – známa štiavnická Anča. Prvú, čelnú časť betlehemu sprístupnili 15. 12. 2007, pravú stranu 15. 3. 2008 a ľavá strana drevo-rezby pribudla 13. 12. 2008.

A prečo sa tento výjav volá betlehem? Malý Ježiško sa narodil v historickom meste tohto názvu, ktoré možno navštíviť aj v súčasnosti, aj keď s pomerne značným rizikom. Betlehem – v preklade Mesto chleba – má viac než symbolický význam – v hlavnej modlitbe, ktorú zanechal sám Spasiteľ, sa hovorí... chlieb náš každodenný...

Betlehemov je na Slovensku veľa, sú zaujímavé, príťažlivé a takmer všetky každoročne vzbudzujú duchovný, ale aj bežný záujem. Nielen pred a počas Vianoc, ale po celý rok.

Čo hovorí kronika Prešporská obec Vajnory (25)

Text: V. Fekete: Prešporská obec Vajnory (kronika)

Ilustrácia: Erb Vajnor zo 16. storočia

Dvadsať rokov dvadsiateho storočia boli naplnené pomerne pestrou činnosťou, najmä vďaka činnosti divadelných ochotníkov – vajnorských študentov, ktorí s úspechom uviedli viacero divadelných hier. Pozoruhodné bolo pomerne vysoké vstupné, ale návštevnosť napriek tomu bola vysoká. Vajnory mali aj vlastný zmierovací súd, čo na tú dobu bol nie veľmi častý jav. Zakladá sa aj telovýchovná jednota Sokol, pri ktorej vzniká aj nová malá dychovka.

Ďalšie divadelné predstavenie zo strany študentov nedalo na seba dlho čakať, lebo už 17. júla 1920 po krátkom, ale namáhavom nácviku hrá náročnú hru „Hrob lásky“. S touto hrou s úspechom vystupovali na požiadanie „Bratského podporného divadelného klubu“ v sednom Jure dňa 20. júla.

Všimnime si však ceny vstupeniek na tieto predstavenia: I. miesto 100 Kčs, II. miesto 76 Kčs a III. miesto 56 Kčs.

Počet obyvateľstva vo Vajnoroch stále pribúda čo aj potvrdil jeho súpis koncom roka 1920, keď mala obec už 1994 obyvateľov teda takmer dva tisíc. Počet domov aj s prístavbami bolo 264. Podľa skladby národností bolo konštatované, že sú tu prakticky len dve národnosti aj to v drv(iv)ej časti slovenskej a len malej časti národnosti českej pozostávajúcich z technického personálu letiska, z ktorých sa mnohí priženili do Vajnor a založením si rodín splynuli s miestnym obyvateľstvom.

Iniciatíva miestnych učiteľov pri tvorivej osvetovej práci vo Vajnoroch vychádzala aj smerom k staršiemu obyvateľstvu u ktorého sa prejavovala čiastočná, alebo dokonca úplná negramotnosť v znalosti slovenského jazyka. Začalo sa to najprv s prednášaním dejín národa a slovenského jazyka. Prvý náukobeh bol už v tomto roku 1921 a mal 168 účastníkov

V ich radoch sa objavili aj šediví starci, ktorí boli vari najpozornejší poslucháči. V nastava-júcich piatich rokoch sa zriaďovali kurzy už len pre pokročilých modernejšími prostriedkami, ako dia obrazmi a podobne.

V roku 1921 akosi upadol v činnosti spolok Vajnorských študentov, predsa v divadelnej činnosti nezaostávali, lebo už v dňoch 3. a 4. apríla 1921 sa predstavili divadelnou hrou od Ferka Urbánka „Križ pod lipami“, ktorá mala veľký úspech.

Po tomto predstavení bol podaný návrh, aby si ochotníci zadovážili vlastné kulise pre javisko, čím by odpadli starosti z ich vypožičiavaním. K ich vybudovaniu poskytol odborné znalosti riaditeľ letiska Merhaut, ktorý zároveň navrhol, aby si dali vymalovať portál vajnorskými ornamentami. Na túto prácu sa podujala známa ľudová maliarka Katarína Brúderová a Mária Feketová, rod. Brúderová r. 1894. Obe spoločne tieto maľby vynikajúce zvládli. Pritom ostatní členovia krúžku dokončili kulise, ktoré potom obidve maliarky vhodne vymaľovali. To už medzitým prebiehali v plnom prúde ďalšie skúšky divadelníkov na veselohru „Už sme všetci v jednom vreci“ a „Kamenný chodníček“, ktorá premiéra sa konala v sobotu 4. júna večer už na novom javisku, potom sa hralo aj v nedeľu a v pondelok v stále preplnenej miestnosti.

Tento rok 1921 sa začal smutnou udalosťou pre miestny Hasičský spolok, lebo už 27. januára museli zasahovať u Mateja Feketeho čd. 112, kde vypukol požiar o 23 hodine nočnej. Menovanému zhorela strecha domu a pre veľký víchor hrozilo nebezpečenstvo i ďalším susedom. Všetky vedľajšie domy boli prikryté škridlou. Ale slama v zadnej časti domov bola mokrá a zamrznutá, preto sa nestalo väčšie nešťastie. Oheň premohli asi za hodinu. Prítomní boli miestni hasiči, občania, ba i dôstojníci a vojaci šiestej leteckej roty, slúžiaci na vajnorskom letisku.

Hneď po požiari – 30. januára sa konalo stotinovné zhromaždenie, na ktorom sa zvolil rotmajster Jozef Vlašič za službuvedúceho. Taktiež bol zvolený zmierovací súd, ktorý tvorili šiesti členovia František Bajbár, Martin Škvo-

rec, Štefan Fekete, Štefan Tesár, Tomáš Fekete, Juraj Grebeči. Tento súd mal súdiť každého člena Vajnorského dobrovoľného spolku, ktorý by sa previnil proti spolkovým nariadeniam, alebo predstaveným tohto spolku. O treste v prípade potreby by mala rozhodovať vyššie uvedená komisia podľa veľkosti previnenia.

V tomto povojnovom období sa stále zintenzívňuje spolkový život vo Vajnoroch. Jedným z nich bolo aj založenie telovýchovnej jednoty Sokol. Jej sociálne zloženie bolo rôznorodé, najviac však bolo mládeže z robotníckych rodín, remeselníckych, bezzemkov a časti úradníckej inteligencie. Nik sa však neprihlásil do ich radov z roľníckej mládeže.

Táto telovýchovná jednotu z vlastnej iniciatívy si založila v mieste medzi členmi tzv. akcie „1 Kč=1 tehla“. Boli to vlastne malé červené kuponovité lístky s razítkom jednoty, ktoré sa predávali pri rôznych vlastných, ale aj iných podujatiach spolku. Z výnosov tejto akcie si postupne zakupovali stavebný a iný materiál a nakoniec si v rámci svojpomoci postavili na tú dobu pekný stánok – Sokolovňu. Tu sa potom prevádzkali pravidelné telesné cvičenia na náradiach nacvičovali a hrávali divadelné predstavenia takmer každý mesiac. Vedenie jednoty vedelo aj veľmi dobre organizovať spoločenské posedenia, tanečné zábavy, večierky a telocvičné akadémie.

Táto budova ešte donedávna stála na Šutách ako majetok Osvetovej besedy s označením pôvodného názvu na zadnom štítnom múre

Včelársky rok sa nikdy nekončí – rozprávanie o včelároch a včielkach (3)

Rok sa s rokom schádza

Text: Mgr. Beáta Veverová

Kalendár sa každým otočením listu čoraz viac blíži k záveru roka. Za oknami sa mihajú svetlá adventných sviečok a celý svet už rozsvietil vianočné stromy v príbytkoch i na vyzdobených námestiach. Stretávame sa s priateľmi, kolegami či známymi pri vianočnom punči, varenom vínku a všakovakých špeciálitách na vianočných trhoch v centrách miest. Príprava na vianočné sviatky má mnoho podôb. Už o pár dní sa všetko stíši, ustane všetok zhon a zasadneme k štedrovečernému stolu.

Zdroj: unsplash.com

Dobry hospodár vždy na Štedrý večer najskôr nakrmil a obriadil svoje zvieratá a až potom si doprial sviatočnú večeru. Mnohí včelári majú aj v súčasnosti zvyk navštíviť v tento sviatočný deň – ak im to vzdialenosť dovoľuje – svoju včelnicu, skontrolovať, či je na nej všetko v poriadku a pobudnúť v pokoji v blízkosti úľov. Mnohokrát vzniká mylná predstava, že včielky sú zazimované, spia ako medvede a včelár má voľno. Opak je pravdou, aj keď príroda sa v zime porúča na vegetačný oddych, väčšine živých organizmov sa spomalila životné funkcie a niektoré živočíchy doslova spia. Pri včelách to nie celkom platí. Teploty počas krátkych dní, najmä v nižších polohách, sú bežne aj v decembri vysoko nad nulou a stáva sa, že slnečné lúče a bezvetrie vylákajú včielky von. Náhla zmena teploty a prudké ochladenie môže spôsobiť, že skrehnú a doslova uhynú na prahu svojho obydlia. Nedokážu sa už dostať dovnútra k zimnému chumáčiu a zahriať. Ten má guľovitý alebo strapcovitý tvar a viac mu vyhovuje ustálené a chladnejšie počasie. Vtedy sa držia včielky pokope a vďaka ich metabolizmu a dômyselnej práci svalstva vytvárajú teplo potrebné na prežitie. Či je vonku -1 ale-

bo -21 stupňov je im úplne jedno, majú svoj vlastný spôsob prežitia.

A tak, kým my ľudia finišujeme v práci, trávieme čas v nákupných centrách, stojíme v kolónach a náhlime sa za poslednými maličkosťami pre našich najbližších, včelia rodina má všetko dávno pod strechou a kontrolou. Systematicky sa snaží za každých okolností prežiť dlhú zimu, výkyvy počasia a neustále spolupracovať, aby prežila a dočkala sa jari.

Produkty včiel, z ktorých najviac používame v tomto období je nesporné med, máme v období Vianoc na stole trochu častejšie. Či už pri spracúvaní cesta alebo voskovaní plechov na pečenie voňavých vianočných medovníčkov, alebo ako prísadu do rôznych druhov vianočného pečiva a koláčikov. Celoročné úsilie včielok a práca včelárov je takto zhmotnená aj na našej štedrovečernej tabuli. Symbolom Vianoc sú u nás oddávna aj vianočné oblátky s medom a cesnakom ako prvý chod štedrovečernej večere. Na stole u mnohých nechýba chutná medovina alebo viečkovica a čoraz častejšie prehrievajú naše sviatočne vyzdo-

bené príbytky sviečky z včelieho vosku nielen svojím svetlom, ale aj krásnou medovou vôňou.

Včielky sú súčasťou nášho života nielen v tomto sviatočnom čase. Bez ich usilovnej práce a neustálej snahy prežiť by ľudia nemali všetky tie chutné a liečivé dary, ktorých zdroje dokáže tento malý hmyz veľmi dômyselne v prírode vyhľadávať a následne ich aj spracovávať. Včelár ich svojimi poznatkami a neúnavnou prácou zhodnocuje, aby na našom stole nechýbal pravý domáci med či medovina a ďalšie prírodné produkty, pri ktorých zrode bola malá lietajúca včielka.

Včelársky rok sa riadi trochu inými pravidlami ako klasický kalendárny. Aj preto sa včielkam – nie však včelárom – končí hlavné obdobie roka – jar a leto – u nás na juhozápade tento rok už v polovici augusta. Po poslednom medobraní – zvyčajne zo slnečnice – je potrebné včielky preliečiť, monitorovať spád klieštika a podľa stavu zásob aj zakrímiť na zimu. V tomto období sa menia generácie včielok – letné sa upracujú a liahnu sa zimné. Počas

sezóny si naše včielky nanosili najskôr nektár z jarných kvietkov, následne zakvitla lipa a nakoniec slnečnica. V našich podmienkach sú to nosné zdroje nektáru, ktorý po dozretí v plástoch vytáčame. Okrem nektáru si aj peľ včielky zbierajú počas celej sezóny. Určite sú vďačné všetkým, ktorých dvory a záhradky zdobí na jar a počas celého roka pestrá kvetena ovocných stromov, kvietkov a v neskorom lete aj rôzne trávy a buriny v chotári. Na jar je peľ určený najmä na výživu novej generácie včielok, ktoré vystriedajú tie zimné. Na jeseň znášajú poctivo peľové zrnká, aby krmili a vychovali zimnú generáciu, no a čo to si uchovali na nasledujúcu jar. Včielky hospodária a plánujú, ako si usporiadajú zásoby tak, aby zimný chumáč, v strede ktorého vyhrievajú a krmia počas dlhých zimných mesiacov včelú matku, prežil do nasledujúcej jari.

V druhej polovici augusta a začiatkom septembra už kladú matky zvyčajne menej vajíčok ako v hlavnej sezóne. Počet včiel v úli sa postupne redukuje, zimná generácia už nepracuje na znáške nektáru a peľu. Príroda sa postupne pripravuje na zimný oddych a včielky vedia, že prídu dni, kedy nebudú môcť - či už kvôli nižším teplotám alebo nepriaznivému počasiu - lietať von z úľa ani len pre vodu. Tohtoročné výnosy z medobraní boli oproti minulému roku výrazne lepšie. Dobrý včelár necháva vždy časť medu včielkam a to, čo im vzal, im v neskorom lete doplní zimnými zásobami. V našich končinách nadväzovali znášky počas roka jedna na druhú a prekrývali sa, takže najmä jarný med bol zmesou všetkého, čo kvitlo v rýchľom slede.

Včelársky rok sa však nekončí, čaká nás práca s vytápaním vyradených medzistienok, s voskom, čistenie a dezinfekcia nadstavkov, súčasti úľov a náradia. Zhodnotenie roka, nákup materiálu a príprava na ďalšiu sezónu. Tí, ktorí zužitkovali odviečkovanca - vosk a med, ktorý sa získava pri odviečkovani - otvorení plástov pri medobraní - a naložili ich do dobrej pálenky (najmenej 52%) si v tomto období môžu okrem sladkého medu vychutnať aj liečivý pohárik „viečkovice“.

VEDELI STE ŽE:

Viečkovanca obsahujú enzýmy a látky pochádzajúce zo slinných a voskových žliaz včiel, peľ, propolis a med? Včielky si pod nimi uchovávajú med v plástoch. Najužitočnejšou látkou vo viečkovancoch je zrejme enzým lyzozým, ktorý zabezpečuje antibakteriálnu ochranu celej včelej rodine.

Seniori v pohybe na potulkách vo Vajnoroch

Text: Eva Soldánová

Október, mesiac úcty k starším nám umožňuje sa obzrieť a zamyslieť nad otázkou, ako vnímame starobu? Môžeme sa spýtať, ako vlastne chceme tráviť čas na dôchodku?

Boženka Zemešová z Vajnor má odpovede na tieto otázky v malíčku. Sama hovorí, že staroba vie byť príjemná. Podľa jej slov „*má viac času na svoje záujmy, turistiku, maľovanie, fotografovanie či cestovanie a pritom stíha, samozrejme, domáce práce a starostlivosť o kvety v záhrade.*“

V spolupráci s občianskym združením Seniori v pohybe pripravila Boženka náučnú prechádzku s názvom Objavovanie Vajnor. Aby ste si to vedeli lepšie predstaviť, v júni sme sa rozhodli spolu so šestnástimi dámmi navštíviť túto „neprebádanú“ mestskú časť. Naša cesta viedla z námestia do Vajnorského ľudového domu, spoločne sme tam mohli vidieť krásne kroje, ornamente, starodávne kusy nábytku, aktuálnu expozíciu plnú tradičných vajnorských vzácností. Počas výstavy sme obdivovali každý kút tohto

miesta. Návštevu tohto domu určite odpovúčame každému, koho zaujíma história. Neškôr sme kráčali k najstaršej stavbe v obci, ku kostolu Sedembolestnej Panny Márie. Už pri pohľade zvonka pôsobil na nás kostol ako krásne architektonické dielo.

Potulkami naše kroky ďalej viedli na rovinnu do prírody nádherného Šúrskeho kanála, samy sme nechceli veriť, že ide o umelo vytvorený kanál, ktorý je už na území Svätého Jura. Prechádzka v prírodnej rezervácii mala svoje neopísateľné čaro. Nevynechali sme dokonca ani pohľady na šúrske jazero. Vážime si finančnú podporu hlavného mesta Bratislava z dotačnej výzvy v sociálnej oblasti Bratislava pre všetkých, vďaka ktorej bolo možné toto podujatie realizovať. Zapojiť sa do komunity aktívnych seniorov viete aj vy.

Organizácia Seniori v pohybe na jeseň pripravuje prechádzky spojené s nordic walkingom. Stačí navštíviť ich webovú stránku www.seniorivpohybe.sk, prípadne napísať e-mail na info@seniorivpohybe.sk alebo ich sledovať na sociálnej sieti s názvom Seniori v pohybe a dozviete sa o ich programe viac.

Už aj ja sa učím prvú pomoc

Text: Eva Soldánová; **Snímky:** archív

Predškoláci z Materskej školy na Koniarkovej ul. a na elokovanom pracovisku v Základnej škole Kataríny Brúderovej na Osloboditeľskej č. 1. vo Vajnoroch mali možnosť v tomto mesiaci zoznámiť sa s poskytovaním predlekárskej prvej pomoci. Ukážky zorganizoval Miestny spolok Slovenského Červeného kríža vo Vajnoroch.

Traja členovia Miestneho spolku SČK, ktorí majú absolvovaný 33-hodinový kurz prvej pomoci, im hravou formou vysvetlili a názorne ukázali, ako poskytovať prvú pomoc pri rôznych situáciách, ktoré môžu vzniknúť či už pri hrách, páde z bicykla, uštipnutí hmyzom a pod. S nadšením si to prakticky vyskúšali medzi sebou a oboznámili sa aj s obsahom zdravotníckeho batohu. Milým prekvapením pre nás bolo, že pri otázke, ako zavolať sanitku, náš predškolák z Materskej

školy na Koniarkovej ulici suverénne odpovedal nielen na správne číslo pre volanie sanitky, ale aj policajtov a hasičov.

Mali sme veľmi dobrý pocit z toho, ako aktívne a nebojácne sa naši predškoláci zapájali do výučby prvej pomoci.

Ohlášky folklóru a divadla vo Vajnorochoch. Vajnorský širáčok 2024

Text: Gabriela Zemanová

Snímka: Marek Grebečí

Jesenný novembrový víkend 16. a 17. novembra patril už tradične podujatiu Vajnorský širáčok, ktorý je organizovaný občianskym združením Podobenka z Vajnor. Tento rok sa konal už 9. ročník a opäť krásny, zaujímavý a plný hodnotných vystúpení. Priestor Domu kultúry Vajnory sa rukami šikovných členov Podobenky a ochotných dobrovoľníkov zmenil na malú veselú oázu krásneho folklóru, umeleckých výrobkov z dielní vajnorských umelcov, ako aj vynikajúcich chutných špecialít z kuchýň vajnorských gazdiniek. Na svoje si prišli nielen milovníci folklóru a dobrého divadla, ale všetci tí, ktorí chceli stráviť víkend v spoločnosti dobrých a milých ľudí a podporiť zachovanie krásnych a unikátnych tradícií.

FK Mladosť zo Šenkvic

Sobotňajšie popoludnie otvorili deti z DFS Stupavjáneok zo Stupavy veselými spevmi a tancami zo Záhoria a Myjavy. Po úvodnom čísle moderátor Igor Hraško so svojimi malými pomocníkmi, drevenými bábkami a spolumoderátormi Vajnorským širáčkom

a Podobenkou opäť v rukách bábkohercov Michala Zemana a Moniky Martinčíovej privítali starostu a zástupkyňu mestskej časti Bratislava-Vajnory Michala Vlčeka a Soňu Molnárovú, ktorí celé podujatie slávnostne otvorili.

Ďalšie vystúpenie bolo pre nás domácich veľmi očakávané, pretože sa v ňom predstavili deti z našej domácej folklórnej skupiny Podobenka z Vajnor opäť s novým folklórnym pásmom Na známost sa dáva, v ktorom ukázali divákovi niekoľko obrazov zo živo-

FS Poleno

DFS Stupavjáneok

ta starých Vajnorákov – Ráno doma, Na rolí, Slavo pri koseňi sena, Na jarmaku, Urbarisci v hore, Oberačka a Oldomáš. Bolo to krásne a neopísateľné sledovať naše detúrence vo vajnorských krojoch, spievať a recitovať vo vajnorskom nárečí a tancovať naše vajnorské tance. Naplňa nás to veľkou nádejou a vierou v to, že naše tradície nezaniknú a budú uchované aj pre ďalšie generácie.

Sobotné popoludnie pokračovalo trochu netradičným vystúpením DFS Grbarčieta z Devínskej Novej Vsi, ktorý sa ako reprezentant menšiny Chorvátov žijúcich na Slovensku predstavil s deťskými hrami, spevmi a tancami chorvátskej menšiny na Slovensku, ale aj z oblastí Chorvátska a blízkeho Gradišča v Rakúsku. Vystúpenie DFS Lúčka z Petržalky zaujalo divákov programovými číslami Handričková bábika – tanečným šantením dievčat s bábikami na Liptove a Veru mi je dobre – tancami a spevmi zo všedného dňa dievčat po domácich prácach v Terchovej.

Folklorná skupina Mladosť zo Šenkvcí sa predstavila so žartovným pásmom Oldomáš v prešovni – s piesňami a tancami charakteristickými pre trnavský región – Sotyš, Židofka, Na Zrínskej hore, Kača a Neborák. Nezabudnuteľným zážitkom bolo hudobno-spevacké vystúpenie nášho folkloristu a multiinstrumentalistu z Vajnora Igora Hraška pôvodom z Blatnice, ktorý majstrovsky ovládol hru na niekoľkých hudobných nástrojoch. Sobotňajší večer vyvrcholil vystúpením FS Poleno z Petržalky, ktorý si pre divákov pripravil rytmický a dynamický tanec Cigáň, trochu zábavný príbeh Zabíjanie svine a na záver parádnú starodávnu Krúcenú, spojenú s rezkým čardášom.

Nedeľný deň sa niesol v duchu divadla. V nedeľné dopoludnie sa predstavili čoraz populárnejšie divadielka pre deti – Divadlo ŠiBe s inscenáciou Sol' nad zlato – humorným príbehom o pochabom kráľovi, pomotanom Gašparovi a zákaze soli a Féder Teáter s inscenáciou zaHNIEZDI SA! (Zachráňme Mórnicka) – príbehom o zvieratkách, ktorý priniesol deťom dôležité ekologické posolstvo a ukázal im, ako ľudský život ovplyvňuje zvierací a tiež, že všetky zvieratká si zaslúžia a potrebujú, aby sme sa k nim správali s rešpektom.

Divadelné popoludnie pokračovalo Divadlom ENDORFÍN – interaktívnou rozprávkou Príbeh koníka Vraníka – príbehom o obyčajnom koníkovi, ktorý je zahrnutý láskou rodiny, ktorá sa o neho stará. Divadelný večer

DFS Podobenka z Vajnora

vyvrcholil komédiou S tvojou dcérou nikdy v podaní úžasných hercov Divadla ENDORFÍN – príbehom o súčasných manželských pároch, ktorí sa snažia predísť manželskej kríze. Dvojdňový program bol opäť venovaný niekoľkým prvkom zapísaným do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska: Tradičné bábkarstvo na Slovensku (2013), Vajnorský ornament (2016), Drotárstvo (2017).

Podujatie bolo veľmi bohaté aj na sprievodný program. Okrem prezentácie Vajnorského ornamentu prostredníctvom vajnorských ľudových umelkýň Viery Slezákovovej, Kristíny Rožňovcovej a Eriky Surányiovej Berenčiovej mohli návštevníci obdivovať aj zručnosť a tvorbu umeleckej drotárky Anny Valterovej, výstavu tapisérií a keramiky výtvarníčky Anny Holoňovej či nazrieť do nezabudnuteľnej minulosti Vajnora prostredníctvom historických dokumentov o Vajnorochoch.

Podujatie bolo plné priateľských stretnutí, krásnych vystúpení v duchu našich tradícií, ktoré sú unikátne, jedinečné a na ktoré môžeme byť právom všetci hrdí. Obrovské poďakovanie patrí organizátorom podujatia – Podobenka z Vajnora, mestskej časti Bratislava-Vajnory, všetkým sponzorom, účinkujúcim, vystavujúcim i predávajúcim umelcom, ako aj všetkým dobrým ľuďom, ktorí sa po celý čas starali o účinkujúcich a divákov. Ďakujeme veľmi pekne návštevníkom, ktorí podporili podujatie svojou účasťou, odme-

Drotárka Anna Valterová

nili svojím potleskom a milými slovami, ktoré sú veľkou motiváciou na pokračovanie Vajnorského širáčka i do budúcnosti.

Partnerom podujatia Vajnorský širáček bolo BKIS, uskutočnilo sa vďaka podpore mestskej časti Bratislava-Vajnory, Vajnorskej podpornej spoločnosti, Kulturie s.r.o., VI GROUP s.r.o., LB Servis s.r.o., RFPACK s.r.o., Envirokone s.r.o., KAMI PROFIT s.r.o., Poľnohospodárskeho družstva Vajnory, Poľovníckeho spoločenstva Vajnory, ale najmä vďaka nadšeniu členov Podobenky z Vajnora a nezištnej pomoci mladých dobrovoľníkov.

Tešíme sa na Vás opäť o rok 15. a 16. novembra 2025 na jubilejnom 10. ročníku Vajnorského širáčka!

Radíme budúcim majiteľom domácich miláčikov (1)

Pes nie je vhodný vianočný darček

Text: Viktória Vanerková

V predchádzajúcom čísle Vajnorských noviniek sme priniesli obsahly rozhovor s Mgr. Viktóriou Vanerkovou, dvojnásobnou majsterkou Slovenska v kynologickom športe agility (v ktorom pes navádzaný psovodom prekonáva stanovenú trať zloženú z prekážok). Keďže téma domáci miláčik je stále aktuálna a v predvianočnom čase ešte o čosi viac, prinášame prvú časť niekoľkých užitočných rád našej Vajnoračky Viktórie, ako sa rozhodovať pri kúpe psíka a najmä ako sa oňho starať.

S blížiacimi sa vianočnými sviatkami sa prirodzene spája aj obdarovávanie blízkych. Niektoré darčeky však môžu byť vhodnejšie než iné. Mnohí rodičia sa v tomto čase rozhodnú splniť svojim deťom ich sny a dopriať im živý darček – psíka, ideálne šteniatko. Množstvo organizácií, ako napríklad Zvierací ombudsman a Sloboda zvierat upozorňuje, že vo veľkej väčšine prípadov to nie je dobrý nápad. Úplne nevhodné je darovať psíka ako prekvapenie, bez predchádzajúcej konzultácie s osatnými členmi rodiny alebo domácnosti.

Smutnou pravdou je, že mnohé psy darované na Vianoce končia v útulkoch, ktoré začiatkom roka pravidelne hlásia zvýšený počet prijatých zvierat. Napriek šíriacej sa osvete je dobré si pripomenúť, prečo je tomu tak.

PES JE ZÁVÄZOK

V prvom rade, pes je záväzok na mnoho rokov – zvyčajne 10 až 15. Vyžaduje množstvo času, starostlivosti a financií. A to každodenne, bez ohľadu na prázdniny alebo pracovné dni. Ide o kŕmenie, venčenie, tréning, návštevy veterinára a iné povinnosti, ktoré nie sú len chvíľkovou zábavou. Ak psíka daruje dieťaťu, treba mať na pamäti, že starostlivosť oň nakoniec padne aj na plecía dospelých.

Rozhodnutie darovať šteniatko pod stromček býva impulzívne a založené na emóciách. Často však chýba realistické zváženie toho, či rodina zvládne začleniť psa do svojho každodenného života, časového harmonogramu a finančného rozpočtu. Najmä v mladom veku treba šteniatku venovať množstvo času, pravidelné venčenie niekoľkokrát denne, socializáciu v rôznych prostrediach, situáciách a s inými psami, ako aj dôslednú výchovu. Napriek všeobecnému presvedčeniu nie je pobyt na dvore domu dostačujúci. Z finančného hľadiska nejde len o nákup základných potrieb (vôdzka, obojok a pod.), krmiva a o štandardné veterinárne prehliadky. Nehovoriac o riešení zdravotných problémov, ktoré nie sú u psov výnimočné.

V ďalšom kroku je vhodné zvážiť, či sa psí spoločník k vášmu životnému štýlu vôbec hodí. Ak času naozaj nie je dostatok, možno by bolo lepšie na začiatok zvoliť iné, na starostlivosť jednoduchšie zvieratko. Pre deti to často býva dobrá skúška toho, či sú dostatočne zodpovedné a vytrvalé sa o miláči-

ka starať dlhodobo a nielen pokým „omrzí“. Existuje aj možnosť pravidelných návštev v útulkoch za účelom venčenia ich zverencov. Pomôcť sa dá aj prispievaním do rôznych zbierok na záchranu opustených zvierat, či už materiálne alebo finančne. Vhodnou alternatívou pre malých psíčkarov môžu byť aj návštevy psích výstav, ktoré sú otvorené aj pre verejnosť. V neposlednom rade nesmie chýbať edukácia, dobrá kniha a kvalitné internetové zdroje vedú budúcich majiteľov pripraviť na neočakávané situácie.

CHCEME SI PRINIESTĚ PSÍKA

Všetky dôležité otázky sú zodpovedané, domácnosť je pripravená na príchod nového štvornohého člena rodiny. Ostáva sa však ešte zamyslieť nad tým, aký psík by bol vhodný v závislosti od priestorových podmienok, nárokov na aktivitu a ovládateľnosť. Ľudia majú často tendenciu podliehať moderným trendom a tie neobchádzajú ani svet kynológie. Vždy sú niektoré plemená viac v kurze než iné. Z môjho pohľadu sa v súčasnosti do popredia dostala borderská kólia. Je to skvelé pracovné a inteligentné plemeno,

a preto vyžaduje množstvo fyzickej aj mentálnej stimulácie. Na to psíčkari začiatocníci nemusia byť pripravení. Na druhej strane sú tu spoločenské psy, ako francúzske buldočky, mopsy a iné brachycefalické (krátkohlavé) plemená, ktoré sú síce roztomilé, no náchylné na rôzne zdravotné komplikácie. Z týchto dôvodov je potrebné okrem vzhľadu poznať aj históriu a účel, za ktorým bolo dané plemeno šľachtené. Dokáže to veľa napovedať o jeho povahe a temperamente.

ODKIAL SI PSÍKA ZAOBSTARAŤ?

Skôr by bolo lepšie vedieť, čomu sa vyhnúť. Rozhodne nekupovať psa bez preukazu pôvodu, ktorý sa snaží pôsobiť dojmom plemena. Môže byť inzerát na internete akokoľvek lákavý, cena výhodná a šteniatka na fotografiách milé. Nikdy však nemáte istotu v akých, často veľmi zlých, podmienkach boli chované. Rozhodne nenaľeťte nepravdivým tvrdeniam, ktoré s istotou budú mať **množiteľia** pripravené. Medzi najčastejšie klamstvá

patria: „Je čistokrvný, ale nemá papiere“, „posledným alebo iným šteniatkam z vrhu papiere nedávajú“ a mnohé iné. Prípadne vám môžu ukázať vzorový pár, ktorý budú prezentovať ako rodičov šteniatok, no pravda bude iná. Ak túžite po konkrétnom plemene, vyhľadajte registrovanú chovateľskú stanicu, kde vám zodpovedný chovateľ poskytne dôležité informácie. Cena šteniatka je síce vyššia, no pravidlom by mali byť zdravotné výsledky šteniatka aj rodičov, počiatocná výbava a chovateľský servis.

Ak plemeno nie je podmienkou, obzrite sa po útulkoch, kde nájdete množstvo psíkov rôzneho veku, veľkosti a tvarov. Adopciu im dávate šancu na šťastný a plnohodnotný život a zároveň vytvárate priestor pre ďalšie zvieratá, ktoré potrebujú pomoc. Takýto psík býva čipovaný, očkovaný, odčervnený a často aj kastovaný. Tým odpadá časť nákladov a starostí spojených so zaoštarávaním zvierat. Treba poznamenať, že pri šteniatkach

krížencov sa povaha nie vždy dá presne odhadnúť. Nie je jasné, ktorá z povahových črt sa u psíka v dospelosti prejaví. Treba byť na to pripravený a dostatočne trpezlivý pri výchove. Následná vďačnosť adoptovaných psíkov voči novým majiteľom však stojí za to.

Zhrnúť by to bolo možné asi takto – adopciu psíka z útulku zachránite život, kúpou psa s preukazom pôvodu zachováte a rozvíjate plemeno a kúpou psa od množiteľa plníte iba jeho peňaženku. Zodpovedná starostlivosť o zvieratá sa začína už pri samom rozhodnutí priviesť domov nového miláčika. Každý pes si zaslúži stabilné zázemie, lásku a čas. Impulzívne darovanie psa na Vianoce často vedie k smutným koncom – namiesto toho zväzťte darček, ktorý poteší a zároveň podporí zodpovedný prístup k zvieratám. Nech sú Vianoce obdobím lásky a premyslených rozhodnutí, ktoré prinesú radosť všetkým členom rodiny – vrátane tých štvornohých.

Brúderka v športových súťažiach

Text: Mgr. Naďa Horváthová **Snímka:** archív školy

Naším futbalistom – žiakom 6. – 7. ročníka Základnej školy Kataríny Brúderovej sa v novembri podarilo presadiť sa na futbalovom turnaji s účasťou ôsmich tímov. Po výhre dokráčali až do finále, kde sa mohli tešiť z krásneho 2. miesta v okrese. Bojovné výkony im zabezpečili účasť v ďalšom regionálnom kole. Ďakujeme žiakom za výbornú reprezentáciu.

Rovnako vynikajúco sa darilo našim bedmintonistom, ktorí boli len krôčik od majstrovstiev Slovenska. Bedmintonového turnaja chlapcov v Dúbravke zúčastnilo sa dvanásť najlepších škôl v kraji. Základnú skupinu sa nám podarilo vyhrať bez straty jediného setu. Vo finálovej fáze turnaja sme skončili na raketách neskorších víťazov z Gymnázia Bilíkova.

Chceme sa poďakovať chlapcom za bojovnosť a kvalitné výkony, vďaka ktorým sa im podarilo získať 2. miesto v kraji!

Mikulášsky výlet do Brna

Text: PaedDr. Ivona Hološová, PhD.

Snímka: archív školy

Sviatok sv. Mikuláša 6.12. slávil siedmci našej školy netradične. Vybrali sa do Brna, aby si v rámci predmetu dejepis dokázali názornejšie a konkrétnejšie predstaviť obdobie Veľkej Moravy.

Expozícia v Moravskom zemskom múzeu venovaná veľkomoravskej histórii žiakov zaujala a aby bol výlet naozaj dokonalý, žiaci Základnej školy Kataríny Brúderovej navštívili aj vianočné trhy, ktoré sa každoročne v Brne konajú na Zelenom trhu. Deti si odnášali domov nielen nové informácie a vedomosti, ale aj rôzne drobnosti, ktoré si mohli na trhoch zakúpiť. Najviac v nich však rezonovali príjemné zážitky a možnosť prežiť „školský“ čas inak ako v bežný pracovný deň.

Vianočný stolnotenisový turnaj vo Vajnoroch

Športová tradícia so sviatočnou atmosférou

Text: redakcia
Snímka: archív

Predvianočný čas vo Vajnoroch sa už tradične nesie v znamení Vianočného stolnotenisového turnaja, ktorý sa tento rok uskutočnil v priestoroch Domu kultúry. Podujatie opäť potvrdilo svoju obľúbenosť a prinieslo športové zápolenie pre všetky vekové kategórie.

Turnaj sa niesol v znamení priateľskej atmosféry spojením sviatočného čara a športového ducha. Súťažiaci mali možnosť zapojiť sa do troch kategórií – muži, ženy a deti. Hoci počas zápasov nechýbala zdravá súťaživosť, celková nálada bola radostná a podporujúca.

VÝSLEDKY TURNAJA:

MUŽI:

- 1. miesto:** Matej Fülöp
- 2. miesto:** Jaroslav Valovčan
- 3. miesto:** Marek Holan.

Vítaz si odniesol Putovný pohár starostu.

ŽENY:

- 1. miesto:** Jarmila Ralbovská
- 2. miesto:** Milka Tvrdoňová
- 3. miesto:** Viera Mrázková

DETI:

- 1. miesto:** Adam Vlček
- 2. miesto:** Matej Tvrdoň
- 3. miesto:** Milan Šiška

Turnaj nebol len o súťažení – prilákal aj divákov, ktorí prišli povzbudiť svojich favoritov. Veľká vďaka patrí všetkým účastníkom, or-

ganizátorom a dobrovoľníkom, ktorí sa postarali o bezproblémový priebeh podujatia. Vianočný stolnotenisový turnaj vo Vajnoroch sa opäť ukázal ako podujatie, ktoré dokáže spojiť komunitu, podporiť športového ducha a priniesť radosť všetkým zúčastneným. Tešíme sa na ďalší ročník!

Ozveny Vianoc

PRÍĎTE OSLÁVIŤ

Rímsko-katolícky farský úrad Vajnory v spolupráci s Mestskou časťou Bratislava-Vajnory vás srdečne pozýva na koncert s názvom Ozveny Vianoc.

Účinkujúci:

Zbor Sancta Maria (Šamorín)

Zbor Jána Pavla II. (Bratislava-Vajnory)

Umelecká vedúca a dirigentka PaedDr. Ingrid Galbáčová.

Korepetitorka Mgr.art. Mária Vinceze ArtD.

FARSKÝ KOSTOL
SEDEMBOLESTNEJ PANNY MÁRIE

Dátum

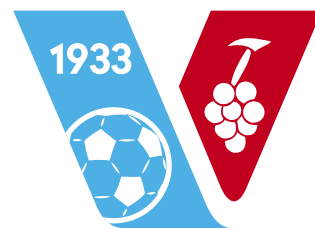
12. január, 2025

Čas

16:00 hod.

Vstup dobrovoľný

Vajnorskí futbaloví vedúci

Text: Richard Fekete

Snímky: archív FK Vajnory

Nie je pre trénerov jednoduché zvládnuť všetky povinnosti súvisiace s fungovaním družstiev. K športovým a psychologickým automaticky patria aj administratívne a organizačné. V snahe ich odľahčiť a umožniť im, aby svoju energiu venovali v prvom rade tréningu detí, využívame pomoc rodičov. Každé družstvo pripraviek a žiakov tak má svojho „vedúceho“. Jeho úlohou je riešiť veci priamo s rodičmi, ktoré nemusia byť v kompetencii trénerov. Zbierajú veľkosti na klubové oblečenie, vedú si register dresov, informujú rodičov o zmenách v rozpisoch, komunikujú s klubom kvôli platbám mesačných príspevkov, pomáhajú pri organizácii domácich zápasov a turnajov, atď. Každá kategória má svoj spôsob, ktorý dotknutým najviac vyhovuje. Vedúci zároveň prinášajú trénerom pohľad rodičov na rôzne situácie a problémy, aj preto je ich úloha často nevďačná a náročná, niekedy je totiž názor z druhej strany kritický. V klube si ale uvedomujeme, že bez toho by sme sa nevedeli pohnúť vpred.

Navyše je činnosť vedúcich dobrovoľná, bez nároku na odmenu, čo by si mali ostatní uvedomiť a akceptovať to. Pomáhajú nám vo svojom voľnom čase, ktorý má rovnakú hodnotu ako u každého iného. Klub si preto ich asistenciu a názory od začiatku ich fungovania veľmi váži. Bolo to tak už pri vzniku tejto funkcie a prvej skupiny vedenej Máriou Hlivákovou, ktorá zaviedla vysoký štandard a veľmi nám pomohla, za čo sme jej stále vďační. Teraz je v pozícii „vedúcej vedúcich“ Michaela Dzimková. Najdlhšie je ale u nás aktívne v tejto pozícii Dana Behulová, ktorá už od začiatku zastrešuje v podstate dve skupiny, keďže v ročníku 2011-tok sme mali už od začiatkov formovania tohto kolektívu viac ako 30 detí. Aj jej, tak ako ostatným vedúcim družstiev, ktoré už hrajú súťažne, sme dali 4 jednoduché otázky. Ich odpovede Vám môžu priblížiť fungovanie klubu z inej strany.

- › 1) Odkiaľ pochádzaš a kde momentálne bývaš?
- › 2) Prečo si sa rozhodla (rozhodol) pomáhať klubu?
- › 3) Čo sa ti na fungovaní FK Vajnory páči?
- › 4) Čo by mohol klub ešte zlepšiť?

DANA BEHULOVÁ
(U14+U15, tréneri Angelovič a Malovec)

- › 1) Pochádzam z Oravy. Počas štúdia na VŠ som sa presťahovala do Bratislavy a už 12 rokov bývam v časti Čierna Voda v Chorvátskom Grobe.
- › 2) Moja cesta k futbalu sa začala v roku 2018, keď sa môj syn rozhodol, že chce chodiť na futbal, no a najbližšie vzdušnou čiarou boli Vajnory. Čoskoro som začala komunikačne zastrešovať rodičovskú whatsapp skupinu, pomáhať

trénerom s deťmi, distribuovať klubové oblečenie a pod. A trvá to až dodnes. Som teda už 6 rokov rodič „dobrovoľník“. Byť tu aj pre druhých je pre mňa prirodzené, je to prejav sociálnej zrelosti dospelého človeka, ide o moje dlhodobé presvedčenie a takto sa mi dobre funguje. Pre mňa osobne je radosť vidieť našich hráčov ako zmysluplne trávia čas, ako sa zlepšujú rokmi tréningovania, ako nestrácajú chuť športovať a ako sa učia prekonať aj ťažšie momenty.

- › 3) Deti sú v klube vedené tak, aby mali radosť zo športu a hlavne v mladšom veku sa nekladie dôraz na výsledky v zápasoch. Cieľom je, aby deti zostali pri športe čo najdlhšie a vykonávali ho v danom čase najlepšie ako vedú. V klube sa veľmi dbá na to, ako sa k deťom správajú tréneri, aj ako sa správajú deti medzi sebou. Rovnako sa klub snaží viesť k rovnakej filozofii aj rodičov a už viackrát zorganizoval pre rodičov prednášky so športovými psychológmi a pod. Bohužiaľ, stále vidíme škodlivé správanie rodičov aj trénerov k deťom na ihriskách pri zápasoch u našich niektorých súperov. Moja rada: ak chcete vidieť, kde bude vyrastať vaše dieťa v jeho obľúbenom športe, choďte si sadnúť na tribúnu zápasov v danom klube a vypočujte si komunikáciu tamojších rodičov a trénerov.

- › **4)** Výzvou pre trénerov pri vyššom počte detí a ich rôznej úrovni je venovať sa dostatočne kvalitne šikovným deťom tak, aby zostali v klube, ale zároveň motivovali aj tie, ktoré potrebujú na posun viac času. Stále je podľa mňa priestor zapracovať nielen na zvelaďovaní infraštruktúry, ale aj na obsahu, t. j. štandardizácii a skvalitnení tréningových jednotiek v jednotlivých kategóriách, aby tréneri u starších detí vedeli nadviazať na prácu svojich kolegov. Klubu by tiež pomohlo aktivizovanie sa viacerých dobrovoľníkov z radov rodičov.

KATARÍNA HLAVATÁ
(U13, tréner Peprík)

- › **1)** Celý život žijem v blízkosti Vajnora na Rendezi.
- › **2)** Mám v klube obe deti, a preto tam trávim veľa času. V roku 2020 začal trénovať dcéru v U9 Dominik Vajda a keďže sme sa dobre poznali, začala som mu pomáhať. Odvtedy som pri ročníku 2012. Syn je už v kategórii starších dorastencov.
- › **3)** Najviac sa mi páči, že klub dáva šancu trénovať do istého veku všetkým malým deťom.
- › **4)** Bolo by fajn, keby sa do aktívnej pomoci klubu zapojilo viac ľudí, pretože v posledných rokoch sa naozaj rozrástol. Možno by mohlo byť vedenie aj profesionálne, ale pri zachovaní svojej úlohy dávať šancu športovať všetkým deťom.

MICHAELA DZIMKOVÁ
(U12, tréner Mikulec)

- › **1)** Pochádzam z okresu Spišská Nová Ves. Vo Vajnoroch bývam od roku 2015.
- › **2)** Bola som oslovená iným trénerom a povedal mi, že „pre matku na materskej dovolenke je to ideálna funkcia.“:-)

- › **3)** Páči sa mi, že klub dáva šancu aj menej talentovaným deťom.
- › **4)** Chýba mi otvorený bufet aj pri mládežníckych akciách, hlavne pri zápasoch. To som postrehla tiež u iných rodičov aj z iných klubov. Aby to nebolo iba o tom, že si len deti prišli „zakopať“ na lúku.

BARBARA CIBULÍKOVÁ
(U11, tréner Kulčár)

- › **1)** Srdcom aj dušou som Bratislavčanka. Svoj druhý domov som našla pred pár rokmi na Čiernej vode a mám to tam stále radšej a radšej.
- › **2)** Chcela som aspoň trochu prispieť k dobrej atmosfére a pohode v klube.
- › **3)** Veľmi sa mi páči prístup, ktorým vo Vajnoroch vedú deti. Bez zbytočného tlaku a stresov. Klub nám okrem iného priniesol do života skvelú komunitu kamarátov a známych, a to nielen pre naše deti, ale aj pre nás dospelých.
- › **4)** Veci, ktoré by sa mohli zlepšiť, bohužiaľ, nie sú v rukách klubu. Bolo by skvelé mať vlastný a väčší štadión s vybudovaným zázemím, aby mali deti a aj tréneri čo najlepšie podmienky na tréning. Tak isto by veľmi pomohlo, ak by mal klub finančné možnosti zamestnávať časť ľudí na plný úväzok. Mať na starosť vedenie klubu a organizovanie všetkých detailov popri svojej bežnej práci a súkromí je takmer nadľudský výkon.

BIANKA KERECSENYOVÁ
(U10, tréner Fedák)

- › **1)** Pochádzam z Rače, ale už viac ako 8 rokov žijeme vo Vajnoroch.
- › **2)** Rozhodla som sa preto, lebo som dlhoročná aktívna športovkyňa a šport jed-

noducho milujem. Rada ho podporím v akejkoľvek forme, mám pozitívny vzťah k deťom, nemám problém komunikovať s ľuďmi a rada som aj v „centre diania“, hlavne keď ide o moje vlastné deti.

- › **3)** Určite rodinná kamarátska atmosféra, ktorá panuje v celom klube.
- › **4)** Nemám zatiaľ veľké výhrady voči klubu. Naopak oceňujem komunikáciu, otvorenosť a celkový prístup. Čo by sa mohol zlepšiť? Možno zvážiť do budúcnosti skorší prechod do haly, aj kvôli počasiu (aj keď viem, že deti nie sú z cukru:), ale aby mali aspoň jeden tréning v hale, respektíve nejakú prípravu pred halovými turnajmi.

MICHAL ZEMAN
(U9, tréner Fekete)

- › **1)** Som rodený Vajnorač a bývam tu stále.
- › **2)** Hlavným spúšťačom boli určite moji synovia, ktorí sú veľkí futbalisti, a keď začal starší chodiť na tréningy FK Vajnory, bolo pre mňa prirodzené a logické pomôcť svojou troškou k tomu, aby bolo prostredie pre deti čo najlepšie. Taktiež bola dôležitou súčasťou môjho zapojenia aj super atmosféra a profesionalita trénerov.
- › **3)** Nie som v tomto asi veľmi objektívny, lebo šport a hlavne futbal milujem, takže mám ku klubu emotívny vzťah v podstate odjakživa.
- › **4)** Veci, ktoré by sa mohli zlepšiť, je mnoho a popravde veľa z nich ani nie je v moci FK Vajnory. Čo ma však rozhodne najviac znepokojuje, je fakt, že sú stále veľké otázky ohľadom budúcnosti ihriska kvôli majetkovému sporom o pozemky pod ihriskom. Celkovo však vo Vajnoroch vnímam situáciu týkajúcu sa športovísk ako alarmujúcu. Okrem hokejbalového v našej obci nie je žiadne ďalšie ihrisko, ktoré by mohli využívať občania. Je veľmi smutné, že za športom musíme cestovať do vedľajších mestských častí, keďže sa zodpovední nevedia dohodnúť na spôsobe ich využitia a prenájmu. Z tohto mi je úprimne smutno.

Život FK Vajnory

Text: Richard Fekete

Snímky: archív FK Vajnory

Areál na niekoľko mesiacov znova osirel. Družstvá ho využívali do polovice novembra a následne sa presunuli na iné miesta, kde strávia zimné obdobie. Celkovo ich bude túto zimu možno až deväť. Tentoraz sme po porade s trénermi ani jedno družstvo neprihlásili do nejakej dlhodobej zimnej súťaže, ale každé má náhradu v podobe jednorazových turnajov či zápasov vo väčších telocvičniach v Chorvátskom Grobe. Celý program je jasný až do polovice marca okrem víkendového rozvrhu v roku 2025, ktorý s trénermi ešte doladíme. Už sa bude týkať aj mužov, ktorí začnú znova zaberat začiatkom februára.

MUŽI

Naši seniory sa budú pripravovať na odvetnú časť VI. ligy, v ktorej sú žiaľ medzi poslednými. Z rôznych dôvodov sa na jeseň väčšinou trápi. V úvodných 4 kolách síce získali zverenci Marcela Huláka 9 bodov, čo nám dávalo nádej do boja na postup, ale keďže sa mužstvo nepodarilo stabilizovať, postupne sa v tabuľke prepádalo. Za Vajnory nastúpilo v prvej polo-

vici sezóny až 28 futbalistov, z nich dokonca až 25 aspoň raz aj v základe. To je jasný dôkaz toho, že sa zostava často menila a medzi hráčmi nenastal súzvuk. Máme druhý najhorší útok (v 13 dueloch sme dali len 16 gólov, menej len Chorvátsky Grob) a aj preto sme 4 zápasy prehrali o gól. Paradoxne nám ale v porovnaní defenzív patrí solídne 6. miesto. V našich duelloch tak padlo dokopy 40 gólov, čo je druhé

najnižšie číslo spomedzi všetkých účastníkov ligy (menej len v súbojoch Devínskej Novej Vsi). K zlepšeniu by malo prispieť niekoľko faktorov – tréningový proces opäť zabezpečený na umelej trávě Mladej Gardy, plánované sústredenie či doliečenie niektorých dlhodo- bo zranených kľúčových hráčov. V našich silách je určite posun do hornej polovice tabuľky, v ktorej sme aktuálne na 12. mieste.

TABUĽKA VI. LIGY PO JESENNEJ ČASTI

1. Malinovo	33
2. Kaplna	27
3. Hrubý Šúr	27
4. Volkswagen	26
5. Kozmos	23
6. NŠK 1922 „B“	22
7. Devínska N. Ves „B“	21
8. Iskra Petržalka	19
9. Igram	17
10. Miloslavov	15
11. Hamuliakovo	13
12. VAJNORY	13
13. Záhorská Bystrica	4
14. Chorvátsky Grob	1

Dobrou správou z konca jesene boli aspoň nové dresy, ktoré si už po staršom doraste obliekli aj naši muži. V ich zápasoch sa budete stretávať s modrou a šedou verziou a, samozrejme, pásom vytvoreným z vaj-norských ornamentov, ktorý by mal byť časom na dresoch všetkých družstiev FK Vajnory. Ten totiž reprezentuje v prvom rade obec a jej obyvateľov s ich tradíciami.

ZÁBAVA

V sobotu 9. novembra sa konal už 6. ročník Megapárty, ktorú futbalový klub organizuje od roku 2017. Tradične bohatá tombola s niekoľkými naozaj exkluzívnymi cenami (skybox na zápas futbalistov Slovana, dres Atletico Madrid, televízor a iné), nový DJ a dobrá zábava prilákali zhruba 130 hostí, ktorí naplnili celú sálu kultúrneho domu. Pevne veríme, že sa uvidíme aj o rok.

POĎAKOVANIE

V poslednom vydaní tohto roka by som chcel v mene klubu poďakovať všetkým ľuďom, ktorí klubu pomáhajú, za ich podporu v roku 2024 a zároveň im popriať krásne Vianoce. Členom výkonného výboru, hospodárovi s rodinou, trénerom, vedúcim, hráčom všetkých kategórií, ich rodičom, ale aj všetkým fanúšikom, ktorí chodia na zápasy mužov a mládeže, či len tak sledujú to, ako sa náš voľakedy maličký klub rozrastá. Pevne verím, že ich bude v novom roku ešte viac a všetci spoločne sa pričínime o to, aby sme takému veľkému počtu športujúcich nádejí dokázali vytvoriť podmienky na to, aby mali v prajnej atmosfére kde trénovať v letných, ale aj zimných mesiacoch. Ďakujem.

Hokejbalové mílniky

Vajnorské deti ustáli súboje s najlepšimi mužstvami Slovenska

Text: Matúš Krutý

Snímky: ŠK Vajnory

Športový klub Vajnory si počas novembra pripomenul prvé výročie slávnostného otvorenia hokejbalového ihriska v areáli Alviano.

O program sa postaralo vyše sto športovcov z Vajnora a okolia, ktorí pravidelne navštevujú ihrisko. Najprv sa na špeciálnom plastovom povrchu predstavil v ligovom zápase Západoslovenskej ligy tím Empíria Petržalka. Toto mužstvo hrá domáce zápasy pravidelnej súťaže na našom ihrisku, v jeho drese nastupuje šesť Vajnorákov z nášho klubu. Ďalší program priniesol veľa zábavy, deti trénujúce v klube si zahrali spolu so svojimi rodičmi mini turnaj, dokopy v ňom hrali štyri tímy. Hokejbalovou bodkou bol tradičný derby zápas našich dvoch dospeláckych tímov. Tím ŠK Vajnory tentokrát podľahol

vajnorským Villagerom, ktorí zaznamenali výrazný herný progres. V treťom vzájomnom zápase si tak pripísali prvé víťazstvo

5:3. Súčasťou výročnej akcie bolo aj predvádzanie netradičného športu Cornhole, ktorý si už o chvíľu budú môcť Vajnoráci vyskúšať v rámci pravidelných tréningov.

Pre naše hokejbalové nádeje bol zápas s rodičmi aj prípravou na prvý veľký turnaj. Športovému klubu Vajnory sa podarilo postaviť dva tímy na ligový turnaj do Popradu. Na východ Slovenska cestovali na prelome novembra a decembra s dvomi vekovými kategóriami, do 9 a 11 rokov. Naše nádeje absolvovali vôbec prvé súťažné zápasy a pripísali si aj historický prvý triumf v súboji s Bardejovom.

Súboje s najlepšimi mládežníckymi mužstvami na Slovensku boli pre vajnorské deti veľmi poučné a zároveň aj veľkou motiváciou do ďalšej práce. V nasledujúcich turnajoch sa vajnorský tím plánuje posilniť o nových členov, na jar sa môžu deti od 6 do 11 rokov zúčastniť hokejbalového náboru.

VEČER

AUTENTICKÉHO FOLKLÓRU

DK Vajnory

16:00 hod.

19.január 2025

Repríza programu “Večer autentického folklóru”,
ktorý sa uskutočnil v Zrkadlovom háji v Petržalke.

Program:

Vajnorský okrášlovací spolok

Podobenka z Vajnor

Vajnorská dychovka

Vstup 6€

MESTSKÁ ČASŤ BRATISLAVA - VAJNORY VÁS SRDEČNE POZÝVA NA:

Reprezentatívny

PLES

MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA - VAJNORY

Moderátorka
Janka Hospodárová

Účinkujúci

Vertigo - vzdušná akrobacia

King Ivan Vereš s kapelou

Kristián Šebek

saxofonista Rudo Goga

Jubilejné 20. výročie plesu

1. február / 19:00

DOM KULTÚRY VAJNORY
POD LIPAMI 2

Vstupenky: MÚ BA - Vajnory, 89 € / osoba
Rezervácia a predaj lístkov: od 7. 1. 2025
kultura@vajnory.sk, 02/2129 5251

Mestská časť
Bratislava Vajnory

vajnory.sk

Vajnory - dedina v meste